

GAZETA LITERARĂ

Anul VIII nr. 16 (370)
joi 13 aprilie 1961

ORGAN SĂPTĂMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R. P. R.

8 pagini 50 bani

Epocala realizare a științei sovietice Primul om în spațiul cosmic

Telegramă

Primului secretar al C.C. al P.C.U.S.,
Președintelui Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.,
Tovarășului N. S. HRUȘCIOV,

Președintelui Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S.,
Tovarășului L. I. BREJNEV,

În numele Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, al Consiliului de Stat și al Guvernului Republicii Populare Române, în numele poporului român, adresăm Comitetului Central al P.C.U.S., Prezidiului Sovietului Suprem, Consiliului de Miniștri, dv. personal și întregului popor sovietic, cele mai calde felicitări cu prilejul lansării în Cosmos și a întoarcerii cu succes pe pământ a primului om, a omului sovietic.

Vă rugăm să transmiteți de asemenea calde felicitări și urări de bine savanților, inginerilor, tehnicienilor și muncitorilor care au contribuit la înfăptuirea acestei epocale realizări, precum și lui Iurii Alexeevici Gagarin, primul cosmonaut din lume.

Inaugurarea erei călătoriilor omului în spațiile interplanetare este rezultatul uriașelor realizări ale poporului sovietic sub conducerea Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, reprezintă o nouă confirmare a locului de frunte pe care-l ocupă știința și tehnica sovietică pe plan mondial, o strălucită afirmare a superiorității orânduirii socialiste.

Este o mare bucurie și mândrie pentru poporul nostru ca și pentru popoarele celorlalte țări socialiste și întreaga omenire progresistă că această victorie istorică a fost obținută de Uniunea Sovietică, țara care a deschis drumul omenirii spre socialism și comunism.

Poporul român urează poporului sovietic noi victorii în munca și lupta sa nobilă pentru construirea comunismului, pentru progresul științei și tehnicii, pentru pacea și fericirea omenirii.

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

Prim-secretar al C.C. al P.M.R.
Președintele Consiliului de Stat al R. P. Române

ION GHEORGHE MAURER

Președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Române

12 aprilie 1961

TRIUMF

12 aprilie, zi în care pentru prima dată un om a călătorit în cosmos se înscrie în istoria omenirii ca ziua unuia din cele mai mari succese ale științei și tehnicii.

O epocă nouă în istoria tehnicii a început cu primul sputnik. Ceea ce ni se părea până acum cițiva ani o pură fantezie, călătoria interplanetară a devenit atunci o posibilitate. Dar pentru a ajunge la triumful de azi

a fost mare efortul care a trebuit să fie depus.

Era de așteptat ca după cum primul sputnik a fost sovietic, tot astfel prima călătorie în cosmos să fie făcută de o navă sovietică cu un om sovietic.

Ziua de azi ne face să ne mândrim că sintem oameni. Și îndreptățirea acestei mândrii ne vine și de data aceasta din Uniunea Sovietică.

Acad. prof. GR. MOISIL

IURI ALEXEEVICI GAGARIN

CHEMAREA

Comitetului Central al P. C. U. S., Prezidiului Sovietului Suprem al U. R. S. S. și Guvernului Uniunii Sovietice

Către Partidul Comunist și poporul Uniunii Sovietice!
Către popoarele și guvernele tuturor țărilor!
Către întreaga omenire progresistă!

A avut loc un eveniment mare. Pentru prima dată în istorie un om a efectuat un zbor în Cosmos.

La 12 aprilie 1961, ora 9,07 (ora Moscovei) nava cosmică „Sputnik 1” având un om la bord a pornit spre Cosmos și, după ce a efectuat un zbor în jurul globului pământesc, a revenit cu succes pe pământul sacru al patriei noastre — Țara Sovietelor.

Primul om care a pătruns în Cosmos este un om sovietic, un cetățean al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste! Aceasta este o victorie fără precedent a omului asupra forțelor naturii, cea mai mareă cucerire a științei și tehnicii, triumful rațiunii umane. Au început zborurile omului în spațiul cosmic.

În această faptă de eroism, care va trece peste veacuri, sint întruchipate genul poporului sovietic, puterica forță a socialismului.

Comitetul Central al Partidului Comunist, Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. și guvernul sovietic relevă cu un sentiment de mare bucurie și de legitimă mândrie că această eră nouă în dezvoltarea progresivă a omenirii a fost deschisă de țara noastră — țara socialismului victorios.

În trecut Rusia țaristă înapoiată nu ptea nici să viseze la astfel de fapte de eroism în lupta pentru progres, la introducerea cu firi mai dezvoltate din punct de vedere tehnico-economic.

Prin voința clasei muncitoare, prin voința poporului, inspirați de partidul comunist, în frunte cu Lenin, țara noastră s-a transformat într-un puternic stat socialist, a atins culmi fără precedent în dezvoltarea științei și tehnicii.

Cînd în octombrie 1917 clasa muncitoare a luat puterea în minile sale mulți oameni, chiar și oameni cinstiți, se îndoiu că ea va putea să conducă țara, să mențină fi și nivelul atins în dezvoltarea economică, științei și tehnicii.

Și iată că în prezent, în fața înfrîgii lumii clasa muncitoare, țărâniei muncitoare sovietice, intelctualitatea sovietică, întregul popor sovietic aduce o victorie fără precedent a științei și tehnicii. Țara noastră a depășit toate celelalte state ale lumii și a deschis pentru prima dată drumul spre Cosmos.

Uniunea Sovietică a fost aceea care a lansat pentru prima dată o rachetă balistică intercontinentală, care a lansat pentru prima dată un satelit artificial al Pământului, care a trimis pentru prima dată o navă cosmică spre Lună, care a creat primul satelit artificial al Soarelui, care a înfăptuit zborul unei nave cosmice în direcția planetei Venus.

Rînd pe rînd navele satelitice sovietice, purtînd la bord ființe vii au efectuat zboruri în Cosmos și au revenit pe Pământ. Zborul triumfal în jurul Pământului al unui om sovietic la bordul navei cosmice constituie o înclinare a victoriilor noastre în cucerirea spațiului cosmic.

Cinste și glorie clasei muncitoare, țărâniei sovietice, intelctualității sovietice, întregului popor sovietic! Cinste și glorie oamenilor de știință, inginerilor și tehnicienilor — creatorii navelor cosmice!

Cinste și glorie primului cosmonaut — tovarășului Gagarin Iurii Alexeevici — pionierul cuceririi Cosmosului!

Noi, oamenii sovietici care construim comunismul avem marea cinste de a fi primii care pătrundem în Cosmos. Noi considerăm victoriile în cucerirea Cosmosului drept realizări nu numai ale poporului nostru, ci și ale întregii omeniri. Le punem cu bucurie în slujba tuturor popoarelor, în numele progresului, fericirii și binelui tuturor oamenilor de pe Pământ. Nu punem realizările și descoperirile noastre în slujba răz-

boiului, ci în slujba păcii și securității popoarelor.

Dezvoltarea științei și tehnicii deschide posibilități nelimitate în domeniul cuceririi forțelor naturii și folosirii lor spre binele omenirii, iar pentru aceasta trebuie în primul rînd să fie asigurată pacea.

În această zi solemnă ne adresăm din nou popoarelor și guvernelor tuturor țărilor chemîndu-le la pace.

Fie ca toți oamenii, indiferent de rasă și naționalitate, culoarea pielii, credință religioasă și apartenență socială să depună toate eforturile pentru asigurarea unei păci traice în întreaga lume. Să punem capăt cursei înarmărilor! Să înfăptuim dezarmarea generală și totală sub un sever control internațional! Aceasta va fi o contribuție hotărîtoare la cauza sacră a apărării păcii.

Glorioasa victorie a patriei noastre însuflește pe toți oamenii sovietici la noi fapte de eroism în construirea comunismului!

Înainte spre noi victorii în toate meele progresului și fericirii omenirii!

COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST AL UNIUNII SOVIETICE

PREZIDIUL SOVIETULUI SUPREM AL U.R.S.S.

CONSILIUL DE MINIȘTRI AL UNIUNII REPUBLICILOR SOVIETICE SOCIALISTE

Moscova, Kremlin,

12 aprilie 1961

Cerul cucerit

Frumos era și mitologic cerul,
Casiopiea, Orion, Perseu,
Dar ne părea de nepătruns misteru
Ce-l dezlegea numai Prometeu,
Smulgînd scintea din temuta vatră
A zeilor, s-o puie-n lut pe piatră
Umanei seminții la îndemînă
Precum legenda spune, cea bătrînă

Frumos era și cerul teoretic
Ce-n trudă-l calculase Galileu, —
Dar astăzi iată-l, omul sovietic
În porți izbi misterul cel mai greu
Și Cosmosul, eternul, zise: „Întră!
Ești pămînteanul prim ce se prezintă
Ești viața ce-și încreastă rostu-n spa
Ești cea mai mindră dintre constelații

Pleiadele, Hercule, Ursa Mare,
Lacteia Cale-ți zic: „Bine-ai venit!
Tu, gînd și vrere, fi-ai tăiat cărare
Prin pinza de orbite-n înfînt.
Erai al meu, minusculă ființă,
Pierdut între visări și neputință.
De-acum puterea mea, nemărginirea,
A ta va fi, ia Sceptrul, stăpînirea!

12 aprilie 1961

Mihai BENIUC

Oda bucuriei

— Știi? Ai aflat? Văd pe fața ta că ai zălat.

— Mai lute, deschide radioul.

Bucureștii vulesc de știrea care e pe buzele tuturor. Sint un strop de emoție, în oceanul emoției obștești. În văzduh plutește o splendidă bună vestire... De azi începe o nouă eră pentru pămînt. Omul a fost corăbier, a fost mecanic de locomotivă, a fost aviator. De azi, 12 aprilie 1961, omul a devenit cosmonaut.

Penița sovelă, cuvîntul se rușinează că e numai cuvînt, se împleticește în urma faptului zguduitor, se pulverizează în explozia viziunilor cosmice ce ne asaltează imaginația răvășită.

Nu. Greșesc. Explozia nu e a viziunilor. E a realității care trupe în domeniul imaginației, al fantasticului, obligîndu-ne să ne restructurăm relațiile psihice cele mai gingașe: raporturile dintre real și ficțiune.

Trebuie să ne deprindem în primul rînd cu ideea că faptul e real. Nu că „omul va începe în curînd marile sale expediții în cosmos” — idee, cu care, într-un fel, ne-am deprins, ci că „marea călătorie a început”.

Intre „va fi” și „este”, distanța — fie ea doar cit un fir de păr — e incomensurabilă. Oamenii sovietici au străbătut această distanță.

Uniunea Sovietică a deprins lumea, de 44 ani încoace, să asiste la cel mai fantastic traseu străbătut de om de-a lungul întregii sale istorii.

Ultima performanță, epocală, a științei sovietice, oricît de extraordinară, se situează în ordinea firească a lucrurilor.

Așa e și altfel nu putea fi: nepoții celor care au lansat prima navă de lună de pe „Aurora”, trebuiau să lanseze primul om în cosmos, simbol al omenirii prometeice.

Sint clipe, nufine într-o viață, ce seamănă cu finalul simfoniei de 9-a beethoviene. E acel moment sublim cînd dinăuntrul orchestrei se înalță — presimțite și tofși uluitoare — vocile omenestii.

Momentul cînd „Oda bucuriei” începe.

E ca o imensă fîntînă arteziană, cu rădăcini în sufletul colectiv ce-și az-

EUGEN MIHAESCU — 12 IV 1961

GLORIE OMULUI SOVIETIC!

Întreaga omenire trăiește un sentiment de o nemăpomenită măreție: unul dintre semenii noștri a zburat în cosmos. Visul de veacuri al umanității a fost împlinit, ziua de 12 aprilie 1961 echivalînd în calendarul marilor izbînzii cu datele cruciale ce au marcat întotdeauna începuturi de ev.

În cartea de aur a lumii se înscrie, din această clipă, cu litere de glorie, numele maiorului Gagarin, primul cosmonaut. Este o performanță a minții omenestii și a poeziei, asigurînd un nimb de eternitate acestui Cristofor Columb contemporan, min-dra ființă umană ce a împlinit legenda cuceririi noastre prilejul dobîndirii unui spor de încredere în destinul nostru comun. Într-adevăr, nimic pe lume nu sună mai în contra-sens, mîl în contra-timp și mai distonant decît tentativele penibile preistorice și duma-noase ale atentatorilor la pacea lumii, față de această uluitoare biruință a spiritului uman.

Zborul spre aște și al navei sovietice și a maiorului Gagarin reprezintă o fericită înclinare a îndrăznețelor cercetări sovietice, a uimitoarelor realizări ale științei comuniste. Savanții care la 4 octombrie 1957 au lansat în cosmos primul sputnik, neasemulii magicieni contemporani care au zburat în luna primul semn al omului și au implantat în crusta astrului palid lanțonul cu seceră și ciocanul, energiile fermecețoare și concrete ce au dirijat spre Venus prima navă și spre Soare primul satelit, au asigurat omului primul său voaj în spațiul cerului, demonstrație fără pereche și fără asemuire a genialei științe comuniste.

Surprins în uimirele lor, primele comentarii ale agențiilor occidentale subliniază, alături de gigantică, de glorioasă victorie, un fapt ce merită într-adevăr a fi reținut: savanții sovietici au anunțat zborul lui Gagarin înainte ca nava-satelit să se întoarcă pe pămînt, la locul prevăzută. Este — menționează comentariile — încă

o dovadă a formidabilei încrederi și a minuoasei precizii pe care o vădește știința sovietică.

Alături de acest simțămînt se curvine a fi relevat încă unul, desprins din comunicatul Agenției TASS, și anume acela raportat la biografia primului cosmonaut: un om al muncii, vîlstar al școlii sovietice, fiu credincios al cosmosului și al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Iată datele omului ce deschide o pagină nouă și patetică în istoria lumii.

În clipa în care scriam aceste rînduri, vestea biruinței sovietice împlineste eterul, fermecînd toate conștiințele și dînd fiecărui locuitor al planetei noastre prilejul dobîndirii unui spor de încredere în destinul nostru comun. Într-adevăr, nimic pe lume nu sună mai în contra-sens, mîl în contra-timp și mai distonant decît tentativele penibile preistorice și duma-noase ale atentatorilor la pacea lumii, față de această uluitoare biruință a spiritului uman.

Zborul lui Gagarin printr-o constelație împinge poftele nesăfioase ale făcătorilor de război undeva în întunericul cavernelor, în depărtata și tenebroasă legendă a antediluviană, despărîndu-ne pe noi, contemporanii lui Gagarin, de negustorii de moarte și de aventurii îndoliată prin mi și mii de veacuri.

Au fost, în lunga și controversata noastră istorie umană, clipe în care omul a parcurs, prin scintelearea gemului său neliniștit și veșnic scor-montor, milenii. Mă gîndesc la secunda de grație cînd a fost supus tocul și cînd Prometeu a fost pedesit pentru culețanța lui. Prometeu nostru contemporan beneficiază de admirația unanimă a omenirii, care vede în splîndida lui victorie un apel luminos la depășirea condiției umane. Iar știința sovietică, această matcă inepuizabilă a celor mai în-tr-aripate victorii, constituie farul călăuzitor spre care țintesc privirile uimite și fermeceate ale tuturor oamenilor lumii, care vîd în cuceririle ei izvoare nescăcate de viață, de încredere, de speranță și de fericire.

În această clipă, toate zările lumii publică pe primele pagini foto-

Aurel BARANGA

Maria BANUȘ

(Continuare în pag. 3)

ÎN PAGINA 3:

Poezii și articole închinăte primului zbor în cosmos, de:
Radu Boureanu, Mioara Cremene, Lucia Demetrius,
Grigore Hagiu, Stefan Heym, Eugen Jelebeanu, Eugen Macovschi, Al. Mirodan, Nichita Șănescu, Al. I. Ștefănescu.

GH. IACOB „Agitatorul”

RASFOIND REVISTELE

Nu s-a scris destul în presă despre această publicație lunară și care deși aflată la numai cel de al doilea număr al ei a și reușit să-și asigure numeroși cititori. Succesul revistei „Secolul 20” se datorează materialului în mare parte foarte interesant pe care îl face cunoscut. Nu o mișcare dintre cele mai ușoare să prezinti mișcarea de ansamblu a literaturii universale, să numești principalele ei direcții și să arăți curentele care și dispută adevărul scriitorilor, prezentând un tablou „la zi” al ciocnirilor de idei. Cum și-a propus revista să se achite de această nobilă și severă îndatorire? Mai ales publicând operele unor autori de renume și autoritate care de pe platforma realismului socialist sau a realismului dezbăt problemele omului de astăzi și descriu realitățile țării lor.

Astfel numărul 2 al revistei reunește sub aceleași coperti o amplă nouă a cursului scriitorilor americani E. Hemingway, o piesă de teatru semnată de Nazim Hikmet, versuri de Pablo Neruda și Solouhin, o povestire

de Tabak Andras, o nouă de Heinrich Böll, etc. Rezultă chiar din această simplă enumerare varietatea de nume și de stiluri care și găsește loc în paginile publicației. În general, textele alese îl reprezintă pe scriitorii țării. Nuvela lui Hemingway, de pildă, este una din cele mai frumoase pagini din opera sa. Sobrietatea expresiei, adâncimea analizei psihologice și mai cu seamă asprimea cu care autorul dezvăluie legile de viață ale unei lumi ce și-a pierdut în virtutea bogăției și al luxului axul moral transformând relațiile dintre oameni într-o solidaritate în micime și abjecție, fac din „Scurta fericire a lui Francis Macomber” o lucrare memorabilă. Semnificativ pentru orientarea anti-militaristă, anti-războinică a scriitorului vest-german Heinrich Böll, nuvela sa „Călătoriile, de trec prin Spar...” aduce înaintea cititorilor imaginea unui autor preocupat de problema centrală a epocii noastre: apăsarea și menținerea pacii.

Trebuie semnalată în mod special schița lui Oto Safranek intitulată „Un domn gras” (schița relatează un episod din lupta anti-fascistă) fiindcă ea relevă un prozator care știe să povestească limpede, cu o mare putere de concentrare artistică, folosind în chip cu totul remarcabil elementele de sugestie.

Din păcate, însușirile unor producții nu sînt bine valorificate. E greu, de exemplu, să apreciezi o piesă din care ai în dispoziție câteva fragmente. Și este și mai greu să prețuiești un poet după o singură poezie (asa cum se întâmplă cu G. Solouhin). Ce se poate spune despre trăsăturile operii sale din câteva strofe rupte din contextul întregii sale lirici și neînsoțite de o prezentare, fie ea cât de sumară?

În dorința de a analiza ceea ce este nou în cultura mondială revista a hotărât să tipărească și o serie de studii științifice.

Dar sub acest raport ea este încă deficitară și aceasta nu fiindcă subiectele puse în discuție ar fi secundare, ci pur și simplu fiindcă spațiul acordat în publicație acestor articole e prea restrîns. Ce fel de sinteză se poate face în 7-8 pagini, cit de adinec poate să meargă examenul critic în acest astfel de material? Se pot aduce informații inedite, se pot face comentarii interesante, dar și disproporționate sînt închipuit să vezi interpretări o cercetare solidă a unei generații de scriitori sau vezi oferi o cuprînzătoare judecată asupra a două decenii de poezie, fără să ai răgazul să explici o mișcare de sentimente și gânduri, să nuțiezi o sentință. De aceea, citind acest capitol al revistei, încerci regretul că autorii diferitelor articole nu au loc să desfășoare o argumentare bogată.

„Secolul 20” are toate posibilitățile să îndrăpe aceste neajunsuri pentru că în viziunea apropiat partea cea mai studiată de sinteză sînt însoțite cu mai mare folos atât de interesante pagini de literatură.

O mențiune deosebită se cuvine frumoasei prezentări grafice.

Personaje anacronice

Rămîn încă puține la număr cărțile care se ocupă de zugrăvirea eticii tineretului, în care să fie dezbătute probleme de viață, de viață și mai ales de dragoste care frămîntă generația tină de cititori.

Puținătate unor asemenea cărți nu prea poate fi justificată. Nici măcar prin deosebita răspundere ce revine scriitorului în abordarea unei problematici dificile și complexe, cum este aceea pe care o presupune o carte adresată noii generații de tineri, fie ei muncitori, țărani sau intelectuali. Scriitorii rămîn încă foarte datori cititorilor în această privință. Totuși mai apar și cărți care se adresează direct tineretului și, în mod firesc, cele mai multe nu pierd din vedere rolul educativ, alături de important, al literaturii. O asemenea carte am crezut că este și de fapt intenționată să fie — „Dragoste rea” de Sidonia Drăgușanu. Lectura ei spulberă însă o asemenea iluzie și, dimpotrivă, contrariază pe cititor. Eroii cărții sînt, într-adevăr, doi tineri: Magdalena și Luky, care pe parcursul celor aproape 300 de pagini își consumă drama dragostei lor nefericite. Dar cine sînt acești eroi și care este cauza nefericirii lor? Magdalena, ni se spune, e studentă la medicină. Ea se mută în casa unor pensionari pentru ca, fiind singură în cameră, să poată învăța mai repede și să-și ajungă din urmă pe colegii săi (după o boală destul de lungă ea rămăsese mult în urmă cu studiile. Aici îl înfrîng pe Luky — nepotul proprietarului — funcționar la Statul Popular, fost student, cu fumuri de muzician neînțeles, de care se îndrăgostește subit. Orbită de dragoste, Magdalena va îndura chinuri și umilințe, alternînd cu clipe de fragilități și iluzorie fericire, pînă la finele acestei povești amoroase cînd va descoperi, destul de tîrziu — de altfel — înșelătoria și meschinăria partenerului. Pînă aici toate bune, numai că autoarea a scăpat din vedere un lucru esențial: punerea de acord a psihologiei personajelor cu biografia socială și, în ultimă instanță, cu vremea în care trăiesc. În cartea Sidoniei Drăgușanu izbște în mod neplăcut încă de la primele pagini atmosfera stătută, nesănătoasă în care se consumă drama celor doi eroi.

Dacă în zugrăvirea lui Luky, a acestui mic-burghez, tremedabil ratat, care se lamentează continuu, pozînd în „dezdărnici” și „neînțeleși”, și a cărei poliemică spirituală se poate lesne ghici dincolo de frazeologia umflată de care face uz ca s-o amestecă cu „Magdalena” de Sidonia Drăgușanu, înșelătoria și meschinăria partenerului. Pînă aici toate bune, numai că autoarea a scăpat din vedere un lucru esențial: punerea de acord a psihologiei personajelor cu biografia socială și, în ultimă instanță, cu vremea în care trăiesc. În cartea Sidoniei Drăgușanu izbște în mod neplăcut încă de la primele pagini atmosfera stătută, nesănătoasă în care se consumă drama celor doi eroi.

Dacă în zugrăvirea lui Luky, a acestui mic-burghez, tremedabil ratat, care se lamentează continuu, pozînd în „dezdărnici” și „neînțeleși”, și a cărei poliemică spirituală se poate lesne ghici dincolo de frazeologia umflată de care face uz ca s-o amestecă cu „Magdalena” de Sidonia Drăgușanu, înșelătoria și meschinăria partenerului. Pînă aici toate bune, numai că autoarea a scăpat din vedere un lucru esențial: punerea de acord a psihologiei personajelor cu biografia socială și, în ultimă instanță, cu vremea în care trăiesc. În cartea Sidoniei Drăgușanu izbște în mod neplăcut încă de la primele pagini atmosfera stătută, nesănătoasă în care se consumă drama celor doi eroi.

SIDONIA DRĂGUȘANU:
„Dragoste rea”

Probleme ale criticii marxiste

Este un fapt real că în critica noastră literară predomină modalitatea analitică. Unii văd aici o tendință alarmantă, de îngustare a preocupărilor criticii care n-ar da atenția cuvenită lucrărilor de generalizare teoretică, de sinteză. De fapt preponderanța numerică a articolelor de analiză este firească pentru simplul motiv că studiile de teorie estetică se ivesc în urma unei acumulări de fapte literare pe care cronică sau recenzia (în general critica numită publicistică) le înregistreză cu opeativitate. Limitîndu-și obiectul cercetării la o singură carte, sau la un anumit aspect dintr-o carte, criticul își asumă răspunderea de a da o apreciere științifică asupra valabilității ei artistice. Într-un fel sau altul, această concluzie ale sale vor fi valorificate în studiile de generalizare.

trece acum la o cercetare mai riguroasă a literaturii. Sarcinile actuale, trasate scriitorilor de Congresul al III-lea al Partidului, aduc o perspectivă nouă, caracteristică etapei de dezvoltare teoretică, de sinteză. De fapt preponderanța numerică a articolelor de analiză este firească pentru simplul motiv că studiile de teorie estetică se ivesc în urma unei acumulări de fapte literare pe care cronică sau recenzia (în general critica numită publicistică) le înregistreză cu opeativitate. Limitîndu-și obiectul cercetării la o singură carte, sau la un anumit aspect dintr-o carte, criticul își asumă răspunderea de a da o apreciere științifică asupra valabilității ei artistice. Într-un fel sau altul, această concluzie ale sale vor fi valorificate în studiile de generalizare.

la faptul că, potrivit interacțiunii dialectice dintre conținut și formă (conținutul se înnoțește întotdeauna înaintea formei) lirica noastră, de pildă, devenind tot mai mult o lirică revoluționară resimțită din ce în ce mai evident necesitatea unei primeniri a expresiei. Universul liric al poetului contemporan cunoaște cel puțin o dimensiune palidă reprezentată în trecut, viața sufletească a muncitorului. Am văzut că tehnica modernistă (fala revoluționară) este impropriu exprimării acestor fond liric nou. Poemul „Anul XV” de Ilie Purcaru și Paul Anghel, care prelua procedee futuriste e ilustrat în acest sens. Este însă la fel de evident că și prozodia cobșuciană de pildă, perfect valabilă la timpul ei ca expresie

treprinde o incursiune în trecutul literaturii noastre, urmînd modul în care temele tradiționale ale literaturii romine evoluează în anii noștri. Criticul desprinde caracterul nou al literaturii actuale tocmai în replica pe care concepția socialistă o adăreșchilor teme. Literatura despre țară nu e azi, zugrăvînd relațiile sociale actuale și noua mentalitate a săteanului. Este totodată expresia unei polemici antisemantice și antiprosanice. Literatura muncitorească din anii noștri dă și ea un răspuns polemic literaturii „periferice” care în epoca interbelică aducea o viziune deformată, naturalistă a realității muncitorești.

Străduindu-se să descifreze caracterul noi ale literaturii rominești, criticul se oprește la acest criteriu al raportării la tradiție. Desigur, o opera poate fi împinsă mai departe, amplificată, înnoțind și alte criterii. Important este ca ea să devină una din preocupările centrale ale esteticii marxiste.

În critică, M. Novicov nu are veldată de stilist. Eforturile sale nu se îndreaptă spre plasticitatea expresiei critice sau spre concluziune. Paginile sale se caracterizează însă, în general, prin cursivitate și limpezime. Mai puțin potrivite ne apar, în niște studii de estetică, formele no todeauna cenzurate ale unui stil unelori prea oral.

Apreciem, citind cartea lui Mihai Novicov amplexarea, sub aspect, tematic, a incursiunilor sale estetice. Criticul nu ezită să abordeze, cu rigore dialectică și metodă, temele fundamentale ale esteticii marxiste, aducîndu-și contribuția la elucidarea lor teoretică. Nu ne-am referit în aceste însemnări la cercetările de istorie literară referitoare la influența literaturii sovietice asupra dezvoltării realismului socialist în literatura noastră. Nu ne-am referit de asemenea nici la profilurile de scriitori sovietici — Gorki, Malakovski, Ostrovski, Alexei Tolstol etc. Aceste aspecte ar putea constitui subiectul unui alt articol.

MIHAI NOVICOV:

„Realism, realism critic, realism socialist”

această problemă are consecințe semnificative pentru poziția militantă a criticului. Polemizînd cu unele puncte de vedere care socotesc că realismul apare pe o anumită treaptă a evoluției artistice a umanității — respectiv în Renaștere, Mihai Novicov consideră, argumentînd bogat, că realismul este o calitate din todeauna a artei, precum tipicitatea sau plasticitatea. Dacă realismul ar apare doar într-o anumită etapă a evoluției artistice, înseamnă că pînă atunci umanității i-a fost proprie (deci necesară) arta ne-realistă. Dar atunci, arată M. Novicov, s-ar înfrîna însăși funcția artei ca formă specifică de cunoaștere. Nu întîmplător tendința de a îndepărta arta de realism se soțidează, în ultimă instanță, cu dizolvarea artei.

Comentînd în spiritul unei principialități ferme acest caracter judecamental al metodei noastre de creație, Mihai Novicov atinge, fără a intra în detalii, și problema modului specific în care conținutul socialist al literaturii noastre solicită noi forme de expresie. Cercetări ulterioare pornind de la unele idei expuse de Mihai Novicov, ar putea duce în această direcție la dezbateri fructuoase, menite să clarifice probleme importante. Ne gîndim astfel

ste a realității sufletești rurale, devine anacronică. Înșușindu-și tradiția realității a trecutului în ceea ce are durabil, poezii socialismului sînt datori să o dezvolte creator potrivit necesităților contemporanității.

Întrebările, de real interes pentru viața noastră literară, cărora cartea lui Mihai Novicov le oferă o fructuoasă bază de discuții. Dacă criticul s-ar fi sprijinit în special în construcțiile sale teoretice, pe elementele concrete pe care le oferă dezvoltarea literaturii noastre din ultimii 16 ani, desigur că multe probleme de acest fel ar fi fost pe deplin elucidate chiar în paginile cărții de față.

Întrebările de ce ne-a interesat în mod deosebit studiul „Literatura romină pe drumul realismului socialist”, care se referă mai în amănunt la probleme ale literaturii noastre.

Criticul pornește de la ideea că deși tendința tuturor literaturilor socialiste este comună: afirmarea idealului estetic al socialismului, fiecare dintre ele urmează o evoluție proprie determinată de condițiile naționale specifice. Care este atunci aportul particular al noii literaturii rominești la dezvoltarea literaturii socialiste mondiale? Spre a răspunde la această întrebare, Mihai Novicov în-

Bibliografie

- CARTI APARUTE ÎN EDITURA PENTRU LITERATURA ÎN ANUL 1961
- G. Calinescu — „Enigma Otiliei”, B.P.T.
 - Zaharia Stancu — „Descult”, Vol. I — „Clopote și strîmuri”, Vol. II — „Prieteni”, Vol. III — „Carul de foc”, Cezar Petrescu — „Oras parlarhar”, recenzi
 - Mihail Sadoveanu — „Locul unde nu s-a întîmplat nimic”, „Insemnările lui Nicolae Băgan”, B.P.T.
 - Ion Fas — „Lanțuri”, recitarea
 - I. Peltz — „Foc în Hanul cu tei”, recitarea
 - T. Teodorescu-Braniste — „Prieteni”, recitarea
 - Eusebiu Camilar — „Negura”, B.P.T.
 - G. Topliceanu — „Balade vesele și triste”, B.P.T.
 - Vera Iudiciu — „Zile de primăvară”, n. uvela
 - Ion Creangă — „Povestea lui Stan Păituri”, n. uvela
 - M. Novicov — „Realism, realism critic, realism socialist”, 2 vol.
 - B. Bolintineanu — „Opere alese”, 2 vol. Colectia „Scriitori romini”

Canacul „Nicolae Labiş”

Stîmbătă, 15 aprilie a.c., ora 17.30, va avea loc la Casa scriitorilor sedinta de lucru a canacului „Nicolae Labiş”. Vor citi: Corneliu Leu — proză și Cezar Baltag — versuri.

„Căile pămîntului” versuri de ION GHEORGHE

autobiografie lirică — proiectată pe un fundal social vast — încearcă să compună Ion Gheorghe în „Căile pămîntului”. Poetul se simte deposedat de faștasticul sufletele îndurate în trecut de „semnifica” să menit să înfrîngese secularitatea ei zbateri tragice, precum și orizonturile noi spre care tinde astăzi, eliberată prin socialism. În numele „neamului” său, Ion Gheorghe denunță cu un patetism adeseori autentic, puternic, condițiile inumane de viață impuse de vechea ordine rural-războinic. Spectrul foamei se desenează halucinant: „Se-torc cu blide-ninșe, vin ancestral / și se zbat în mine străbunicii mei / și mi-e foame-n somn ca unui animal / care-a-nceput să-și roadă lînja de tei... / Gemînd se urcă vîntul după poame / și crenștile se rup și vîntul cade jos / și mă patrunde de mari furtuni de foame / și simt căzînd în mine un gol nesăfîșit... / (Nu pot să uit)”, identificîndu-se înfonotatului, poetul simte „buruiana fiară” care i-a „colțit în pînte” și- „roade ca rugina”, „pelagra vinătă” și- lipsește „de piele mucegai și urzicile ce ard”. O vacă moartă adună în jurul ei copii care se îmbulțesc să sugă: „Pîngi cu neamul meu la căpătul vacii, / să-rînduîți capul ca o buturugă / și

mă uit cum sar copiii ca gîndacii / loșcînd spre ugerul cel mort, să-l sugă”. Poemul are un dramatism dur, bolovănos, care exclude sentimentala imaginea teribilă a foamei revine și în alte poeme: „Lîngă șleul țării, pe sub salcîmi / țarba geme, fluturînd din coame / și păstrează încă urma altei lumi, / unde s-au întins bătrîni mei de foame: / Unde-au sclențit, rupîndu-și între dinți, / pumni-rădăcini sălbatice de hrean, / unde-au tăcut gemîndu-și rănilile fierbinți / și s-au dus țîrș spre locuri de alean”.

În volumul lui Ion Gheorghe, elementul central îl constituie ceea ce s-a numit „drama pămîntului”, dorința de posesiune asupra pămîntului ca sursă de „alienare”, de instrăinare de propria sa esență umană (cum spunea Marx) a țărănului. Poetul mărturisese de la început: „Sînt născut din dragostea pentru pămînt străin / ce-o nutrea Anton D. Gheorghe, înșurat / cu-o săteancă... / Fi-loltea D. Marin, / o căreia alfița are de flori i-a scuturat”. Climatul copilăriei e sever, rece: „Eram deci pămîntul mei pe-atunci / și duceam în suflet două cimitire, / începînd o cale chinuți-n munci / fără ploie albastre de iubire”. Lumea interioară, lipsită de raporturi afective reale e dominată de uscăciune, de „mari pustietăți”: „De aceea suie-n mine seacă / seacă cu dureros tumult, /

pașii mei cel proaspăt încercînd să-l treacă / înșpre mari pustietăți, / trăite de demult”. („Pustiul”). Constatarea „alienării” generează în poet revolta împotriva dragostei de pămînt a părinților: „Țară, țară nu-ți îngișe sinii / să mă frîgă-n piept ca niște coarne. / Am văzut la țară dragostea țării / și cu minciuna care-i arde-n corna”. („Dragostea țării”). Așa vreme cîi se păstrează în cadrul autobiografiei lirice, fără a urmări implicite mai largi coordonatele dramei pe care-o prezintă poetul sînt adeseori, impresionante.

Ion Gheorghe dorește însă să atribuie poemelor sale semnificații mai generale și aici intervin câteva serioase erori de ordin ideologic. Dragostea de pămînt apare ca o caracteristică permanentă a țărănului, ca un impuls ancestral necontrolabil. Nu sînt relevante — firește, în modalități specifice lirice — cauzele sociale ale dorinței de posesiune. Se produc astfel confluzii care se răsfrîng și asupra valorii volumului luat în ansamblu. Într-un poem ca „Jertle” se vorbește, de pildă, despre mocanii coborîți în Bărăgan din Ardeal, și din vreme cîi se păstrează în cadrul autobiografiei lirice, fără a urmări implicite mai largi coordonatele dramei pe care-o prezintă poetul sînt adeseori, impresionante.

Ion Gheorghe dorește însă să atribuie poemelor sale semnificații mai generale și aici intervin câteva serioase erori de ordin ideologic. Dragostea de pămînt apare ca o caracteristică permanentă a țărănului, ca un impuls ancestral necontrolabil. Nu sînt relevante — firește, în modalități specifice lirice — cauzele sociale ale dorinței de posesiune. Se produc astfel confluzii care se răsfrîng și asupra valorii volumului luat în ansamblu. Într-un poem ca „Jertle” se vorbește, de pildă, despre mocanii coborîți în Bărăgan din Ardeal, și din vreme cîi se păstrează în cadrul autobiografiei lirice, fără a urmări implicite mai largi coordonatele dramei pe care-o prezintă poetul sînt adeseori, impresionante.

CRONICA literară

puțin în volum despre exploatarea boierescă, despre păturile sociale în care era împărțită țărănimea (cîteva aluzii la chiaburi, doar atîr, și azelea destul de neconcludente). Viziunea asupra satului din trecut pe care ne-o oferă Ion Gheorghe e incompletă și, de aceea, deficitară. Dorința de pămînt a țărănului sîrac tinde să se satisfacă (așa s-ar deduce din cartea lui Ion Gheorghe) prin deposedarea unui alt țărăn („foamea de ogoare străine”); această pornire acaparatoare, fără scrupule, e însă specifică, în realitate, doar chiaburilor. Revolta justificată împotriva proprietății boieresci — care a dus la numeroasele răscoale ale țărănului, — 1888, 1907 etc. — nu și găsește ecouri în versurile din „Căile pămîntului”.

Poate că o consecință a perspectivei ideologice limitate a poetului o constituie — în planul estetic — accentele tradiționaliste care se pot identifica în volum: e vorba de un anumit „misticism al pămîntului”. Pămîntul e personificat, văzut ca o ființă mitologică, asupra căreia plutește un străvechi blestem: „Țăvălîndu-se, cîmpia se-arzeca cum țeme / Fără-ție-acelea, dulul gliei noame / se căzneau să iasă din blestem”. („Bunica”). Altfel, țarina pe care a fost necinstită o fată, se „vircoleşte” de „blestemul de la maică”: „De cîi ani se zvîrcolește în blestem, / și nu poate țarina să nască / Cine știe de cîi ani, de cită vreme / țîpă cu orăciit de broască?” („Legendă”). Perspectiva animistă asupra pămîntului se poate constata, sub diferite forme, în multe poeme: „Era gras pămîntul nostru și greoi / și-l luca întînsă-nțunecată piele, / cîi în valuri ursuroase și cu plo / veneau zinele recoltei să se spele; / se iubeau cu nopțile de mai în el / și-piele cu țîpe pline de colastră, / și-o plîngeam și-o luam în brațe ca pe-un miel — / pîlnea cea de toate

zilele a noastră”. („Nașterea statorniciei moșii”). Sau: „Și ce lapte urcă-n țîțele de iarbă / și ce dulce e pămîntul în ovăz: / frămîntat cu soare miriș or să-l soarbă / cură-fîndu-și de copite botul roz. / E pămîntul dulce pentru căi și pentru noi / prefăcut în lanuri și de pomii în roade / mestecat cu sare și cu pulbere de plo, / urcă vînt sub țîmpile și în țîlpi me sade...” („Pămîntul dulce”). Țarina „cu greabînul fierbinte” asteptă să fie „mulșă” de colectivități: „la ascult-o cum măi zbură, cum măi zbură! / Trebuie să cumperi un ceanec de brad; / o vom mulge noi de-acuma într-o vară / fiindcă ugerule pînă la pînteț i-i cad”. („Poem”). Recoltele „dorm cu guse pline” ca niște imense sopîrle („Belsug”), piciorole „strivesc miriștea — piele de arii” („Ploaia”), pămîntul pleacă „din așezări străvechi, / galopînd...” etc.

Nu putem nega că multe din aceste imagini au sevă, sînt — considerate în ele însele — de o reală plasticitate, vîndînd un poet de incontestabil talent. Judecate însă în context și în interdependențele care se stabilesc între ele, imaginile la care ne referim (am citat doar o parte din ele) definesc o viziune, un punct de vedere asupra realității pe care nu-l putem aprecia decît ca restrictiv. Față de volumul de debut al lui Ion Gheorghe (romanul în versuri „Ține și sare”), „Căile pămîntului” reprezintă un evident progres în ceea ce privește modalitățile de expresie. Sînt în noua culegere poeme care izbutesc să transmită o tensiune, un dramatism, pline de autenticitate. Nu e însă mai puțin adevărat că ne întîmpinăm și destule confluzii, aspri-tăți, incerenșări efortice care provin, poate tocmai din efortul poetului de a explora noi zone de expresie, a social însă cu neglarea unui riguros control al ansamblului pe care-l

constituie poemele cuprinse în volum. Impresia, la lectură, e adeseori aceea a unui tumult liric care se revarșă haotic.

Înzestrat cu o acută sensibilitate față de tot ce e viață, dinamic orăganic, poetul a încercat să folosească o tehnică a transferului metaforic între regnuri, a „întreprînderii”, el regăsește în vegetal atribute materiatății, în gestăția animală atributele germinale („Pe cîmpie minji încolțesc în iepe etc.”). Tehnica aceasta — dedusă dintr-o necesitate de ordin expresiv — cadută o folosire unelori abuzivă. Transfigurarea permanentă a „pămîntului” în sens biologic transformă preocuparea inițială pe care a intenționat Ion Gheorghe s-o înfrîngese liric („Eșșismul” pămîntului într-o adevărată mitologie a pămîntului. Viziunea căpătă ceva arhaic și paleontic, într-o atmosferă celos anelionăz (în prima parte a volumului) și într-o viziune cam bucolică (în partea a doua). În ceea ce privește procedeul poetic propriu-zis, trebuie să spunem că Ion Gheorghe nu s-a eliberat încă de influența (Argeșie, Esenin etc.).

Prezentarea rezolvării contemporane, prin socialism, a dramei pămîntului, reprezintă o preocupare importantă a poetului. În „Căile pămîntului” aflăm multe poeme în care sînt descrise realizările de azi ale țărănului colectivist, raporturile noi dintre sat și oraș, munca plină de abnegație a activistilor de partid la sate. Poetul transformă în socialism a agriculturii și proiectat într-o imagine cuprînzătoare: „Pregă micie oră cîmpile de grîu / și legile recoltei viitoare / nu mai puteau pe datine bătrîne / a celeași aripi vechi să-și desfășoare. / Și-au început hotarele să crăpe / din cercuri vechi de vîrstă și de jînd / curgînd ca răzmerițele de

ape / ogoare pe ogoare năvălînd”. Sentimentul de insatisfacție pe care ni-l trezesc unele din aceste poeme provine dintr-o inadecvare a mijloacelor de expresie față de conținutul pe care sînt chemate să-l comunice (inadecvare care vine, de fapt, tot de o anumită viziune a poetului). Se vorbește de „hrisoavele domniei proletare”, „părăia rosie” e comparată cu o „potcovă”, „îmizimele” fac „pași de cerbi”, orășul e văzut unelori ca un burg medieval, o „cetate” cu „porți”. Aliația dintre clasa muncitorească și țărănimea muncitoare e redusă la dimensiuni simplist-arhaice: „Si-au făcut atuncea legămînt necerș / și-adeucîndu-și nicovalele în care, / dinșpre porțile orașului deschis / au venit oștirile mestegulare”. Irită asemenea demonstrații de slătoșenie anacronică (ce înseamnă „oștirile mestegulare” care vin, ca într-un fel de transumanță, cu „nicovalele în care?”).

Judecînd în ansamblu, volumul lui Ion Gheorghe ne apare înegal: alături de versuri vibrante, de un aspru patetism, întîlnim altele de un „neoesism” strident: alături de imagini impresionante, întîlnim altele ostentativ telurice, neconvîngătoare. Mai grav e că în unele poeme se vădesc confluzii, contradicții, care li-mitează însuși mesajul poetului. Ion Gheorghe, mai ales în prima parte a volumului, în care înfrîngese condiția tragică a țărănimii din trecut, se complăce în postura de profet neguros, pronunțînd ameninșări vagi înșoșite de gesturi cam teatrale. În ciuda deficiențelor semnalate, trebuie să arătăm că avem încredere în talentul puternic al acestui poet care, cîștigînd în luciditate, are o dîștiga, totodată, în profunzime.

Matei CALINESCU

A fost înfrîntă Umbra...

Primului cosmonaut,
lui Iuri Alexeievici Gagarin

Nu doar materia a fost înfrîntă,
nu doar materia ce fîntuiește pădurile
iscîndu-le crispate rădăcini
ca niște ghiare
menite să le fiină-n loc...
Nu doar oroarea de-abisurile, populate
cu semînțele fantastice
adăpostite în noaptea sutanelor
și-ntr-o oribilă sină înghețată
ai palei superstiții...

Au fost înfrînte
nu numai legea gravitației
și toate legile de fier,
loate cătușele de fier,
și cele invizibile,
și toate
necruțătoarele vămi neguțătoarești,
deasupra cărora scipește
un firmament cu aștri de procente
și de sudoare tragică,
și galaxii de lacrimi smulse
mulțimilor în zdrențe...

Oh, glas al meu, fii mîndru,
și puternic,
puternic chiar dacă întretăiat
de ritmurile nemaistăpînite ale inimii,
de-această zburătoare
cu pliscul roșu,
ce ciocănește-n mine ca-ntr-o scorbura,
și-ar vrea s-ajungă filfiind la stele,
să consteleze universul
cu triluri de argint nepieritoare.
Înalță-te, o, cîntec zburător!
Nu doar materia a fost înfrîntă...
A fost înfrîntă Umbra...

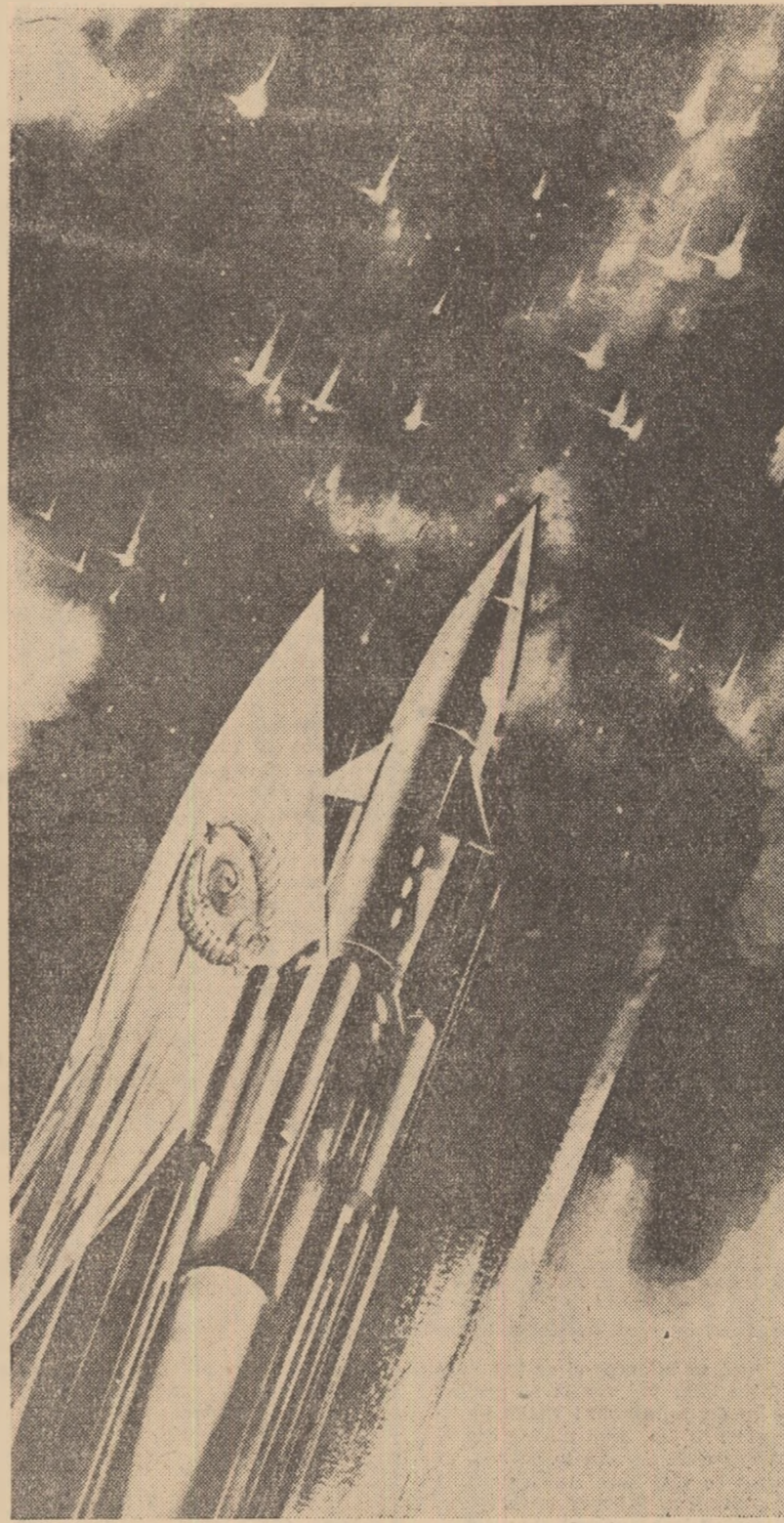
Umbra ce-l însoțea pe om
asemeni unei arme negre,
care-l pîndește pe nevinovat, șoptindu-i
cu-n rinjet:
— De mine n-o să scapi,
de mine n-o să scapi în veci!...

A fost înfrîntă Umbra...
și Rinjetul — care-și întinde umbra
ca să roadă
profilul păcii
și-al seninătății —
a fost și el înfrînt.
Rinjetul ce-a fîmuit
sub armă omenirea
milenii nesfîrșite.
A fost înfrîntă Umbra...
Și-asemeni unei jumătăți de mască
lăsată de-nțureric, a fost smulșă
de pe obrazul
Umanității.

Fii mîndru, glas al meu.
și fii puternic,
puternic chiar dacă întretăiat
de ritmurile nemaistăpînite
ale acestei inimii,
de-această zburătoare
cu pliscul roșu,
ce ciocănește-n mine ca-ntr-o scorbura,
și-ar vrea s-ajungă filfiind la stele,
să consteleze universul
cu triluri de argint nepieritoare!...

Eugen JEBELEANU

București, 12 aprilie 1961.

Desen de V. VIKTOROV

Explozie de aur

Lui Iuri Alexeievici Gagarin

Oameni, pămînt, planete cu necunoscute popoare!
Azi s-a născut noul Adam, pruncul voinței umane;
Cu viteza neatînsă de uragane
Un om sovietic a izbucnit către soare.

Explozie de aur umană a veacului
Dincolo de culmile închipirii;
Nadirul visului omenirii
Atîns ca norul de brațul copacului.

O astronaută străbate oceanul nopții și al luminii
Un om depășește viteza cuvîntului;
Magelan și Columb pe valuri de plumb
În căutarea pămîntului
Se întrecuau cu doradele și delfinii.

Iată, azi s-a născut noul Adam al voinței umane,
Iuri Gagarin, de douăzeci și șapte de ani.
Sîntea veacurilor de Columbi și Magelan
Pornit în cosmos cu viteza neatînsă de uragane.

Munși ne simțim plămîinii, inima ocean de stînghe,
pulsînd,
Crescînd uriaș în dilatarea mîndriei;
Numai în comunism ni se întore Icarii, fiii,
De-acolo, din căile aștrilor, de pe pămînt plecînd.

Mult timp urechea omenirii
Va auzi vibrarea
Exploziei de aur umane a veacului
Ce-a depășit coroana copacului
Genezei — dînd sensuri și drumuri abisului,
Luminînd căile de veacuri ale visului
Cu gesturile păcii și ale iubirii.

Radu BOUREANU

Cerul pămîntului

Acolo unde soarele nu se vede
niciodată apunînd
și timpul lumii e carbat de stele
inima omului sovietic s-a ridicat bătînd
ca-n trupul zburător al gîndurilor mele.

Iar chipul meu e baza unui con
ce fulgeră în sus cuvînt-adevărate
și sfîșie tot ce-i incoștient și monoton
azi, cînd spre tine mi-l ridic,
topărășe și frate.

O, gîndurile mele și ochii amîndoi
te însoțesc pe boltă, într-adevăr bătînd
a cerului spinare de rob cum o dezdoi
acolo unde soarele nu se vede
niciodată apunînd.

Nichita STĂNESCU

SE DESCHID NEMĂRGINITE ORIZONTURI

Adîncile ape, cele fără culoare, fără
cărări, fără de margini, adîncile ape
necercetate încă de ochi omenești, ne-
străbătute de pas omenești, ghițiile,
bănuțele, au fost cucerite de om! Cu-
tezaoarea făptură a veacului două-
zeci, admirabilul celătean al Uniunii
Sovietice, al țării care-și îndreaptă
gîndul pătrunzător dincolo de limi-
tele de pînă acum ale cunoașterii, ca-
re-și îndreaptă gîndul spre cuceriri
fără precedent, nu de țări și de robi,
ci de spații, de aștri, spre incursiuni
pînă ieri imposibile, a zburat în spa-
țiul cosmic și s-a întors nevătămat pe
pămînt!

Contemporani, care măsurați cu pa-
sul vostru grabit și toluși atît de în-
cercetate încă de ochi omenești, ne-
străbătute de pas omenești, ghițiile,
bănuțele, au fost cucerite de om! Cu-
tezaoarea făptură a veacului două-
zeci, admirabilul celătean al Uniunii
Sovietice, al țării care-și îndreaptă
gîndul pătrunzător dincolo de limi-
tele de pînă acum ale cunoașterii, ca-
re-și îndreaptă gîndul spre cuceriri
fără precedent, nu de țări și de robi,
ci de spații, de aștri, spre incursiuni
pînă ieri imposibile, a zburat în spa-
țiul cosmic și s-a întors nevătămat pe
pămînt!

Contemporani, care măsurați cu pa-
sul vostru grabit și toluși atît de în-
cercetate încă de ochi omenești, ne-
străbătute de pas omenești, ghițiile,
bănuțele, au fost cucerite de om! Cu-
tezaoarea făptură a veacului două-
zeci, admirabilul celătean al Uniunii
Sovietice, al țării care-și îndreaptă
gîndul pătrunzător dincolo de limi-
tele de pînă acum ale cunoașterii, ca-
re-și îndreaptă gîndul spre cuceriri
fără precedent, nu de țări și de robi,
ci de spații, de aștri, spre incursiuni
pînă ieri imposibile, a zburat în spa-
țiul cosmic și s-a întors nevătămat pe
pămînt!

Contemporani din toate unghiurile
pămîntului, auziți! E fiul țării care
a pus pentru întreaga lume temelurile
libertății, și el însuși, Iuri, croiește
pentru oameni potecă nouă în uni-
vers!

Cît de puternic, cît de măret e o-
mul veacului al douăzeciului! Cît de
puternic și de măret e primul pilot
astronaut al lumii, care s-a desprins
de familia lui, de patria lui, de pămî-
ntul lui și al nostru, de legile gra-
vitației și plin de încredere în pu-
terea științei, în puterea omului, a
dat marea dovadă că necunoscutul
cognoscibil și cu puțință de cucerit.
Gloria sa, este gloria patriei lui. Mîn-
dria care plînuia azi și crește în fie-
care piept omenești la gîndul: „un
om a făcut asta!” o vom datoră în
totdeauna țării sovietice.

Contemporani care urmăriți cu fe-
brilitate și emoții, cu recunoștință și
dragoste, zărele, comunicările, arti-
colele, putem noi oare măsura înmu-
șetea, înălțimea veacului, clipei pe
care o trăim? Putem cîntări în con-
știința noastră cît de mare, cît de
neșfîrșită e forța omului comunist?
Încercăm să măsurăm, încercăm să
cîntărim și să cuprîndem, și mai ales
căutăm din lundul sufletului nostru,
să-l salutăm pe Iuri Alexeievici Ga-
garin, să slăvim Uniunea Sovietică
care l-a dat naștere, l-a crescut și
prin el, a deschis nemărginite ori-
zonturi ființei omenești și l-a dat di-
mensiuni uriașe.

Lucia DEMETRIUS

Un eveniment epocal

Prima călătorie a omului în cos-
mos, realizată de Uniunea Sovietică,
reprezintă un eveniment de impor-
tanță epocală.

Pentru prima oară în istorie omul
a reușit să părăsească planeta no-
astră, să se elibereze de forța gra-
vitației și să efectueze, în condiții de
imponderabilitate cu totul noi pentru
om, o călătorie de câteva ore în cos-
mos, întorcîndu-se apoi sănătos pe
pămînt.

Cu greu mintea noastră se poate
obișnui cu ideea zborului omului în
cosmos. Maiorul de aviație Gagarin
care a zburat cu o viteză fantastică
în jurul pămîntului, în nava cosmică

„Vostok”, este din nou pe pămîntul
patriei sale. E o victorie fără prece-
dent în istoria științei și tehnicii, e
o realizare fără seamăn a forței crea-
toare a omului sovietic.

Această nouă reușită a științei so-
vietice deschide drumuri noi omului
spre cucerirea spațiului cosmic. Omul
a reușit să spargă zăgazurile gra-
vitației, avînd drum liber spre cosmos.
Felicităm din toată inima pe sa-
vanții și tehnicienii sovietici pentru
grandioasa lor realizare.

Acad. prof. E. MACOVSCI
Directorul Institutului de Biochimie
al Academiei R.P.R.

București, 12 aprilie 1961.

Ulucitorul zbor spre stele

Zborul primului cosmonaut în-
seamnă un pas nou, gigantic, pe dru-
mul spre noua eră cosmică pe care
o deschide omul prin această ulucitoare
călătorie în spațiul cosmic.

Faptul că primul cosmonaut este un
om sovietic constituie o nouă dovadă —
dacă mai era necesară o asemenea
dovadă! — că această eră nouă va fi
o eră a comunismului victorios.
Omul călătorind spre stele și ajun-
gînd acolo va pleca de pe pămînt undă

va domni pacea și justiția socială,
unde grijile și privațiunile vor dis-
pare pentru totdeauna.
În acest ceas de cotitură a istoriei
urările noastre cele mai fierbinți se
îndreaptă spre noul Columb și spre
poporul care l-a deschis acest drum,
poporul care a rupt lanțurile robiei în
1917 și care acum, în 1961, depășește
limitele pămîntului.

Stefan HEYM

Înalță-te, om sovietic!

Veacuri de-a rîndul te-ai oșat
zburător printre aștri oșate —
zbor melodios, nuanțat
de vîrstele omului, și-ale tale.

Vis peste vis se suprapune...
din rotire s-a născut miezul hotărîtor:
sigur în propria-i dimensiune:
zbor lung printre aștri oșate, lung zbo.

Înalță-te, om sovietic, mai sus, tot mai sus
șfichiuite luceferii măști de aproape,
nedomolita depășire te încape
și lumii mai ai altele de spus:
privești și gînduri din pragul înălțimii amețitoare,
multiplicate sonor între galbene discuri de soare.

Grigore HAGIU

Să fii întiul...

Să fii întiul om, fișnit în spații
și să transmiți: „Totu-i normal... normal!”
Să ai timpul cu tine, în ceasul de bord
și distanța în niște ecuații
— fără nimic transcendent...

Să fii în vîrful unor fuzee de vise și nădejdi,
pe cea de-a treia treaptă a voinții
și să descoperi alte peisaje omenești
și alte perspective ale minții...
Să lași în urmă poeme scrise pe nenumărate pagini
și să privești culorile iubirii eterne și poezia unor
alte imagini,

să fii,
întiul cartograf al unor noi geografii,
să descoperi universul — plînd pe-un unic și minuscul
atol,
să te numești simplu, cetățeanul Iuri Alexeievici Gagarin
și-ntr-o singură zi, să devii un simbol,
să-ți joace înfîntul la ferestre
și să-l notezi în jurnalul de bord cu scris calm și egal.
să rupi vechile lanțuri terestre
și să transmiți: „Totu-i normal... normal!” —
și să plutești, să plutești, în spațiu, fără nici o piedică:
Da, e-o țărîne normală,
pe care țî-o dă puterea sovietică!

Mioara CREMENE

Primul om în cosmos

Omul a înfrînt legea gra-
vitației terestre.

Omul a supus legea gra-
vitației terestre și evoluează
astăzi în zona gravitației uni-
versale pe care de asemenea,
respectînd-o, o stăpînește.
Omul acesta nu putea fi altul
decît omul sovietic, omul eli-
berat de exploatare și de ser-
vituțile morale, omul liber și
stăpîn pe el, omul comunist.

Iuri Alexeievici Gagarin,
maiorul de douăzeci și șapte
de ani, tatăl Elenei, modelierul
ajuns pilot, cosmonautul din
1949, membru al Partidului Co-
munist, este eroul asupra cărui
sînt aștiate privirile a peste
două miliarde și jumătate de
oameni. Primul dintre ei care
și-a privit patria, globul pămî-
ntesc din afară, depărtîndu-se
de ea și ajungînd astfel cu
atît mai aproape de inima ei,
așa cum recomanda Lenin celor
ce voiau să cunoască adînc re-
alitatea și esența ei.

De la înălțimea lui, varînd
deocamdată între 175 și 302
kilometri, cosmonautul comu-
nist și-a îndreptat privirea
dreaptă și senină asupra Terrei
oferindu-i darul nemaistăpînit
al forței și demnității umane,
arătîndu-i calea spre pace și
progres, drumul biruitor spre
realizarea celor mai mărețe as-
pirații ale sistemului nostru
solar.

Înimile tuturor și mai ales
ale poezilor lat puternic!
Să cîntăm gloria oamenilor
care prin truda lor necurmată
de-a lungul milenilor de istorie
scrisă sau nu au pus temelie
geniului uman.

Să cîntăm pe contemporanii
secolului al douăzeciului care au
făcut Marea Revoluție Socialistă
din Octombrie.
Să cîntăm munca neobosită
a popoarelor sovietice care l-au
născut pe Gagarin, l-au crescut
cu dragoste, l-au trimis în
cosmos și l-au readus surzător
printre noi.

Să cîntăm omul comunist și
faptele sale eroice.

Al. I. ȘTEFĂNESCU

Locuitorii Moscovei salută cu entuziasm marelui eveniment

Glorie omului sovietic!

(Urmare din pag. 1-a)

grafia maiorului Gagarin și a navei
sale legendare. Cînt de desuete, de
meschine și de condamnabile par
telegramele care, în loc să constituie
înmuri de laudă și de glorie ale a-
cestei zile, unice, pe care am avut
fericirea s-o trăim, — vorbesc de in-
văzii, de distrugerii, de războaie, —
de atîtea mizerabile catastrofe cîte
pot îndoia și înjosi spiritul uman!
Nava lui Gagarin poartă însă un
nume simțitor: „Răsăritul”. Este răsă-
rîrîtul de unde ne vin în fiecare zi
hîncuvințatele raze ale soarelui. Este
răsăritul de unde au plecat spre lume
primele rumori ale biruitoarei „Auro-
re”: nava de pe Neva ce a vestit
omenirii eliberarea omului din cătu-
șele preistoriei sociale. Este răsăritul
unde se află Uniunea Sovietică, locul
de pornire și de aterizare a celui
dintii cosmonaut terestru.

Nava-satelit „Răsăritul”, purtăto-
rea unui nume înfrat, din această
clipă, într-o mitologie severă, lucidă
și exactă, nesperată mitologie a vre-
mii noastre, va însemna, fără îndo-
ială, nava ce va iradia asupra lumii
o nouă lumină, încălzînd toate ini-
mile, într-aringid toate îndrăznelile,
stîrnînd fantezii rodnice și neprevă-
zute, deschizînd timpul nostru în-
spre viitor o poartă de aur de o gra-
vă și solemnă măreție.

Aurul BARANGA

Primul este comunist

Primul om care a zburat în
cosmos este comunist. Primul
om care a înfrînt limitele îngo-
dute, pînă la 12 aprilie 1961, fiin-
țelor pămîntene, este comunist.
Primul om care a preschimb
utopia de ieri în realitatea de
azi este celătean al Uniunii
Sovietice, tîndr crescut din
școală în spiritul socialismului,
comunist, unul din milioane
milioane de comunisti al țării
sale și al lumii. Acestea sînt
faptele. Acesta este faptul.
Carne din carnea adevăratului.
Precis. Cu neputință de discuta-
ta. Și, odată acest fapt asvirît
cu o putere formidabilă în cos-
mos, a luat sfîrșit una din
cele mai pasionante întreceri
din istoria contemporană, pe
marginea căreia, desigur, urma-
șii vor scrie sute de volume.
Cine a fost mai tare? Știința
lumii capitaliste sau știința lu-
mii socialiste? Civilizația ca-
pitalistă, ajunsă la culmea dez-
voltării ei, sau civilizația so-
cialistă, încă tînră, foarte tî-
nără? Individul produs de stu-
l de viață al capitalismului
sau acela creat de spiritul so-
cialist? E foarte simplu de

răspuns la această întrebare.
Numele celui dintii cosmonaut
este Iuri Alexeievici Gagarin
A mai fost cineva, înainte
lui, în cosmos? Nu! A mai
fost cineva — un american, sau
un german, sau un englez —
în același timp cu el în cos-
mos? Nu. Atunci este limpede
că trecînd primul — ca într-o
cumpăni de încordată olimpiadă
a civilizațiilor — „linia de so-
sire” în cosmos, Iuri Alexeievici
Gagarin a cucerit titlul de
campion al secolului pentru
orînduirea socialistă, capitalis-
mul rădînînd, lîmpede, în
urmă.

Mal presus de interesul ști-
ințific al performanței; ma-
presus de caracterul pasiona-
nt al zborului; mai presus de orice
cucerire tehnică, — rămîne
faptul că azi, miine și peste un
an de zile, o generație, două
tipăriți pe o anume pagină
propozițiunea: primul om care
a călătorit în cosmos a fost
comunist.

Al. MIRODAN

In plina isterie rasiada, batrinul negru Lucas Beauchamp - un om demn, care nu inlepteaza sa plece spinarea in fata nimănui...

"Scormonind țarina", din care publicăm mai jos câteva fragmente. Ele sînt ilustrative pentru furia rasistă care bîntuie Statele Unite și dezvaluie o stare de fapt cu altă mai acută și mai tragică...

W I O W A T U L

ra tocmai duminică la amiază, cînd șeriful intră în clădirea închisorii cu Lucas Beauchamp, deși tot orașul (ba chiar districtul întreg) așase încă din ajun că Lucas omorisce un alb.

el șeriful ce face... Părea că se pricepe bine cum să se dea pe lingă alde Gowrie și ceilalți, înduplecîndu-i să-l voteze la fierea 8 ani, așa că poate știa și cum ce ar fi făcut el într-o împrejurare anume.

Apoi Chick văzu mașina... Portiera din spate se deschise și șeriful ieși. Pe urmă ieși și Lucas, domol, țepăn, - întocmai ca omul care și-a petrecut noaptea legați de parul patului; călca împiedicat și se potolii, ori poate că se șterse cu capul de pragul de sus al porții, fiindcă în clipa în care cobori, pâlăria-i strivită căzu pe caldarâm.

mînică? Nemernicul ăla n-avea de cît să se gîndească la asta înainte să se apuce să omoare albi sim-băta după amiază.

dacă nu se atingeau - incremențiți, fără să ridi sau să scoată o vorbă, șezînd în întinerie și pîndind capul scărîtor, pentru că n-ar fi fost prima dată cînd pentru o gloată de albi, nu numai că toate pisicile erau negre, dar nici măcar nu-și mai dădeau osteneala să le numere.

si aștepta. Fusesse primul și acum și vrînd să pară că ar avea vreo treabă sau că, oricum, nici nu i-ar păsa de cele ce se petreceau - se foia pe sub spronul din fața fîrării zăvorâte, peste drum de temniță, acolo unde unchiul lui nu avea sorji să-l vadă decât, sau mai degrabă, cînd va traversa Piața spre poartă, ca să prindă cursa de unsprezece.

Chick era și el acolo... Pentru că îl știa și el pe Lucas Beauchamp - așa cum îl știa orice care alb. Ba, poate mai bine chiar - afară doar de Carothers Edmonds, pe pămîntul căruia Lucas se acelușe, la 17 mile de oraș - fiindcă mincase odată sub acoperișul lui... Auzise că Vinson fusese omorît la dugheana lui Frazer; pe la 3 trimiseseră după șerif și-i dăduseră mai departe de veste prin telefon, tocmai la capătul celălalt al districtului unde se dusesse după treburi chiar în dimineața aceea, și unde o stafetă lesne ar fi putut da de el pînă a doua zi în zori.

— Zboară-i-o iar, șeriful. Dar la-i și capul de data asta! — Ia, căraji-vă de aici, flăcăi, făcu șeriful. Duceți-vă înapoi la frizerie; apoi, înlocuindu-se, îl spu-ne lui Lucas: Gata, hal. Șeriful o și pornește spre ușa închisorii, cînd într-un firzîu, Lucas se întoarse să-l urmeze. Chick îl văzu apoi cum se oprește și se întoarce, privind de-a dreptul la el și zicîndu-i: — Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Sîtiu ei că se pot bizui pe dum-neata, domnule Lilley, făcu unchiul și își văzură de drum. Vezi? adu-gă el. N-are nimic împotriva negri-lor. Dacă ai să-l întreb, s-ar pu-tea să-ți spună că-l plac mai mult chiar decît unii albi. Și să știi că și crede ce spune... Tot ce le cere el înșă, e să se poarte cum se cu-vine din partea unor negri. Adică tocmai cum a făcut și Lucas; i-a sărîț muștarul și a omorît un alb.

— Ușa din față era dată de perete, căsîndu-se largă spre stradă, - lu-ru pe care nu-l mai pomenise Chick pînă atunci, nici chiar vara, cu toate că la parter își avea lo-cuînța paznicul - și lăsat pe spate, într-un scaun, proptit cu spinărea de zidul din fund, încît să cuprin-dă prin ușa întreaga stradă, ședea un bărbat; nu era paznicul și nici măcar vreunul din ajutoarele șer-fului. Pentru că Chick îl recunoscu-se: era Will Legate, care locuia o mică fermă la două mile dincolo de oraș, - pădurar căruia greu i-lai fi găsit pereche, înțîșă iscusit și cel mai bun vinător din tot țînu-tul, - și care deosebea acum în scau-nu lăsat pe spate țînd în mină sup-limentul umoristic în culori al ziarului din Memphis și, sprijînită de perete, lingă el, nu flinta aceea roasă de cît o folosise, ci o pușcă cu două țevi, - Will Legate, care fără să coboare ziarul sau să-l cîntărească măcar, îl zărise și-l re-cunoscu, pînă nu apucaseră să in-tere pe poartă, iar acum îl urmărea neclintit, cum se apropiau pe alele, urcau treptele, traversau pridvorul și intrau; în aceeași clipă paznicul se ivi și el print-o ușă din dreapta și strigă către avocat: — Nici măcar să închidă ușa din față și să tragă zăvorul nu vrea! Stă aici cu păcătoșul ăsta de ziar de glume, cu ochii la cui i s-ar abate să intre.

— Deodată, strada goală se umplu de lume. Prea mulți nu erau totuși. — nici două duzină, răsăriți ca din pămînt, fără ca măcar să-l fi auzit cineva venind, și cu toate acestea păreau să umple strada, gîtuind-o, oprind din senin circulația, încît nu numai că nimeni n-ar fi putut trece de ei, n-ar fi putut-o străbate și nu s-ar fi putut folosi de ea cum te folosești de o stradă, dar nici nu s-ar mai fi apropiat să treacă, așa cum nu trec oamenii cînd văd un aviz „Explozibil”. Chick îl recunoscu pe toți; ba pe unii îi văzuse și el auzise discutînd, cu două ocazii mai înainte la frize-rie - înierii sau bărbății aceia sub fața baie la bărbier - camionagi. Băieții de la garaje, ungătorii de la mașina de decoratîc bumbac, un vînburș; și alții, pe care-l puteai vedea cît și săpîlmina de lungă la cazinuo sau dînd țîroale pe afară, oameni despre care nimeni nu știa ce învîrtise, care aveau automobile și cheulua bani în burdelurile din Memphis și New Orleans, - bani pe care nimeni nu știa cu siguranță cum îl cîștigau.

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

— Ascultă, băiete. Spune-i lui unchiu-tu, avocatul, că vreau să-l

Desene de EUGEN MIHAESCU

Se oprî o treaptă mai sus de cel doi și se întoarse. Chipul lui era mai ațîțat, mai aprins, iar glasul lui, pornit, minios: — Mai bine să-l fi luat ieri, de cum au pus mina pe el. — Numai că n-au făcut așa, zise avocatul. Și nici nu cred că au s-o facă. Iar dacă tot ai să încerec, n-avem de ales! Din două una, ori se lasă păgubași și atunci, bine; ori dacă nu, o să facem și noi ce-o să ne stea în putere, dumneata îl să știe și șeriful și Legate și noi ceilalți - tot ce se cade să facem, tot ce putem.

să-ți meargă una ca asta? Ce ziceai tu că are să se-ntimple? — Nimic, făcu Lucas, Volam. — Te-ai dus la magazin, îl dădu unchiul înainte, numai că s-a în-țimplat să dai peste Vinson Gowrie mai întîi și te-ai luat după el în pădure și i-ai spus că tovarășul lui îl jefuiește, iar el, bineînțeles că te-a, suduț și te-a făcut mincinos, chiar dacă aveai dreptate, pentru că așa trebuia el să facă: poate că te-a și doborît cu un pumn și pe urmă s-a dus, iar tu ai tras pe la spate.

— Nu cumva își inchipule șeriful că o revistă de umor poate să-l țîna în loc pe ai de la Beat Four? strigă paznicul.

— Nimeni nu m-a doborît, spuse Lucas. — Cu atît mai rău. Cu atît mai rău pentru ține. Nici măcar legiti-mă apărare nu era. Pur și simplu ai tras pe la spate. Unchiul se oprî, și nevoile de ceva? — Ah! putea să-mi trimiteți ceva tînor. Dacă alde Gowrie mi-or mai lăsa timp să-l fumez.

— Nu cumva își inchipule șeriful că o revistă de umor poate să-l țîna în loc pe ai de la Beat Four? strigă paznicul.

— Nimeni nu m-a doborît, spuse Lucas. — Cu atît mai rău. Cu atît mai rău pentru ține. Nici măcar legiti-mă apărare nu era. Pur și simplu ai tras pe la spate. Unchiul se oprî, și nevoile de ceva? — Ah! putea să-mi trimiteți ceva tînor. Dacă alde Gowrie mi-or mai lăsa timp să-l fumez.

— Nu cumva își inchipule șeriful că o revistă de umor poate să-l țîna în loc pe ai de la Beat Four? strigă paznicul.

— Nimeni nu m-a doborît, spuse Lucas. — Cu atît mai rău. Cu atît mai rău pentru ține. Nici măcar legiti-mă apărare nu era. Pur și simplu ai tras pe la spate. Unchiul se oprî, și nevoile de ceva? — Ah! putea să-mi trimiteți ceva tînor. Dacă alde Gowrie mi-or mai lăsa timp să-l fumez.

— Nu cumva își inchipule șeriful că o revistă de umor poate să-l țîna în loc pe ai de la Beat Four? strigă paznicul.

— Nimeni nu m-a doborît, spuse Lucas. — Cu atît mai rău. Cu atît mai rău pentru ține. Nici măcar legiti-mă apărare nu era. Pur și simplu ai tras pe la spate. Unchiul se oprî, și nevoile de ceva? — Ah! putea să-mi trimiteți ceva tînor. Dacă alde Gowrie mi-or mai lăsa timp să-l fumez.

— Nu cumva își inchipule șeriful că o revistă de umor poate să-l țîna în loc pe ai de la Beat Four? strigă paznicul.

— Nimeni nu m-a doborît, spuse Lucas. — Cu atît mai rău. Cu atît mai rău pentru ține. Nici măcar legiti-mă apărare nu era. Pur și simplu ai tras pe la spate. Unchiul se oprî, și nevoile de ceva? — Ah! putea să-mi trimiteți ceva tînor. Dacă alde Gowrie mi-or mai lăsa timp să-l fumez.

— Nu cumva își inchipule șeriful că o revistă de umor poate să-l țîna în loc pe ai de la Beat Four? strigă paznicul.

— Nimeni nu m-a doborît, spuse Lucas. — Cu atît mai rău. Cu atît mai rău pentru ține. Nici măcar legiti-mă apărare nu era. Pur și simplu ai tras pe la spate. Unchiul se oprî, și nevoile de ceva? — Ah! putea să-mi trimiteți ceva tînor. Dacă alde Gowrie mi-or mai lăsa timp să-l fumez.

LITERATURNAYA GAZETA logo and text in Russian.

imi e apropiat pentru că pe lingă talentul său de scriitor, este și filolog. Mi-o coleg, instructorul, pentru că a făcut o lucrare de diplomă despre Ilie și Petrov, pentru că gîndindu-se și personal, iar creștinismul înțîndea una, pentru el, o bucurie.

— Nici decît - răspunde arti-stul. Știu că Mihail cel tînor are multe surprize în rezervă. Dar ca să atîngă succesul, îi este nece-sar un lucru. — Care anume? întrebă scri-torii. — Să uite în timpul întrecerii că e campion lumii și să-și aducă aminte că e Mihail Tai!.

— Nici decît - răspunde arti-stul. Știu că Mihail cel tînor are multe surprize în rezervă. Dar ca să atîngă succesul, îi este nece-sar un lucru. — Care anume? întrebă scri-torii. — Să uite în timpul întrecerii că e campion lumii și să-și aducă aminte că e Mihail Tai!.

— Nici decît - răspunde arti-stul. Știu că Mihail cel tînor are multe surprize în rezervă. Dar ca să atîngă succesul, îi este nece-sar un lucru. — Care anume? întrebă scri-torii. — Să uite în timpul întrecerii că e campion lumii și să-și aducă aminte că e Mihail Tai!.

REVISTA presei străine CONTACT logo and text.

— Al găsit cuvîntul cel mai propriu spuse acesta. — Mi se pare, văzîndu-l acum așit de prudent, că titlul îl apasă oarecum - conștință artistică. El și stă acum - din proprie experiență cît de greu e să stai la înțîmțea talentului tău, să te menții. El era obișnuit să atace această înțîmțea, iar acum tre-buie să o apere, și asta nu-l lucrul ușor.

fragment din romanul SCORMONIND TARINA logo and text.

DESCOPERIRILE LUI ION DURA...

CEZAR BALTAG

Soare roșu

Celor care îmi vor purta numele

Surisul meu abia desprins începe să stăruie în voi fără popas, ca simburile-pomul, așa atotcuprinde cu văi și pante drumul întreg, întregul pas.

Căci nepăsarea dacă m-ar fi acoperit sau umbra îndoteli cu desfrînări de lîntii o, inapoi m-ar fi împins uimit reculul formidabil al luminii.

Negat aș fi plutit în turburi plasmă pe treptele materiei în spasme.

Dar mai presus de toate neabătut am mers uman tinzînd cu trupu-nreg spre infinit, pecia s-o apropii de ochiul meu bogat am existat, am ars necontentit.

Sudoarea de pe umeri cînd o atinge vîntul împănindu-și vîrsta cu-amiezile de vară tu, să-ți continui calea neistovită în sensul în care sorii roșii sînd te fascinară.

Inscripție la Doftana

Sub cerul ferecat treceau pe jos apusul, apele și ceru-ncremenit. Pînă și măduva închisă de fîntini de o fierbea-năuntru ei necontentit.

Ei atrăgeau vîzduhul respirînd amiaza după gratii și fîrîna și libere arterele curgînd cîntecieră sub cătușe mîna.

Gîndindu-se la antipozii cu fiecare mișcare nouă dezlegat acest pămînt și-n noaptea-nrîlăiată de zăvoare simfîră soarele sub tălpi, arzînd.

Drum

Ecoul în văi fără de număr îmi soarbe tot mai rezezi bătăile din piept. O, cite culmi severe nebruite încă dor crește în amiaza spre care mă îndrept!

Imn de constructor

Mîinile marginile deschis pipăind mîrșile gîndului și implîndu-l. Umbrele oamenilor se desfac de pămînt și saltă pe zidurile înălțate de mine căutîndu-mă. Piatra nîbrează visîndu-se zid și vîzduhul atinge acoperișul pe care-l voi crește. Cu fiecare răsufiere zidul îl simt și nu-mi mai e poară greutatea caldă a trupului.

Gînduri

pentru comunism

Din timp răsare chipul meu întreg, și-mi tai mereu spre ferice drum. Ce n-am putut în ere să dezleg Partidul îmi deschide larg acum.

Întreaga lume, știu, ne va urma drumu-n spirale pii al tuturor. Așd oînd în mers spre rozia stea discul pămîntului lunecător.

Muncitor citind

Supuse timpelor se nasc idei în liniștea pe lucruri ce veghează și-n seară albul inclinat al frunții și-le cuprînd se înmălădiază.

În aerul uscat să taie lespezi să urce-n vîrfurile culminat al zării. Ochiul însumă orizonturi rezezi încinse de orbitele mișcării.

Înșind treptat din innoptatul unghi iau forme lucrurile în afară și sar din umbră propriului trunchi din ele înșeși parcă se strecoară.

E-un schimb de energie îndelung ecouri largi cîntecieră-nre gînduri. Calm el inclina timpul ca la strung cu umerii, magnetici, peste rînduri.

In lumina puțină din magazine, oamenii stăteau aplăcați și fețele lor abia se deslășeau. — Norocul meu, tovarășe Dura, că am venit azi în sat, vorbi Lufoaie, oprindu-se o clipă și privind spre activist în timp ce ștergea în neșire, cu șorțul, un cartof rece, apăsape înghețat. Numai norocul m-a adus aici... — Nu-ți fie de deochi, tu Savetă, că toată vara ai asudat muncind, o apostrofă aproape rîzînd Irina lui Anton Bota. Tare-ai mai muncit! unde mergeai pe cîmp numai de tine dădeai... — Erai, îl drept în timp, hă aholo stăi... se întoarse spre ea Pahone. — Mă, fontăla, îl lovi Savetă peste umăr, uite aici, vezi că baraboul asta n-are gît? — Să nu mui minurile pî mine, să nu le mui minurile, se supără Pahone, întorcîndu-și spre femeia fața lui ascuțită. — Uite-te numai la el, cum clipește din ochi, de gîndești, doamne feri-mă, că-i un pește, zău așa... Și de ce te superi, mă, Pahone, mă, cînd îți arăt și eu că cartoful n-are grumaz? Savetă Lufoaie făcea aluzie la porecla lui, la faptul că Pahone

și inteligentă, este de-a înconjură pe cineva cu devotamentul său. Simțise, acest om singular și cu un defect de vorbire, nevoia de-a fi credincios cuiva, de-a fi recunoscutor. Pe el doar, nimeni nu-l ajutase vreedată pînă atunci. Duse-o cașă de lemn, cenusie, trăind pe lingă vialele celor cu pămînt tăcut, slăgîrînd, ascultînd poruncile tăcut, împîmîndu-le. Pahone, du-te adu apă, striga stăpîna. Și Pahone lua găleata, se prelinge ca o umbră și aducea apă. Veneau, se pare, din alt sat, se aciuase la casa unui bătrîn și cînd acesta muri, Pahone îl moștenise. Trăise singuratic, retras și din cauza sărăciei, nici nu îndrăznea să iasă între oameni. Tot pe seama lui se povestea că nu intrase niciodată în horă. Cînea scrisese chiar că-l văzuse într-o duminică, în sură, jucînd cu oiștea cărului. O sunea într-o parte și alta, își lovea călcîiele descule, bădînd în pînteni, ridica mîinile în sus, pușca din degete; jucînd așa, în ritmul unei melodii numai de el auzite... Lata de ce, pentru acest om fusesse un lucru nemeapomenit cînd, pentru prima oară în viața lui cînea îi venise în ajutor. De aceea îi purta lui Anton o nemăsurată recunoștință, o recunoștință tăcută, adîncă și vie. Într-una din acei imediat următori împliniri, cînd cei de-o seamă cu Irofei ajăseseră o parte a satului împotriva comunismului, îndemnînd oamenii să nu-l sorocvească pe Anton, omul acesta luase hotărîrea capitală, de mare curaj și

găleata din mina femeii și i-o duse în casă. Leși repede, rușinat, ca și cum ar fi săvîrșit o necuviință. Privi prin cîrșă și nu mai bău. Deveni însă foarte credincios, poate acest fapt îl făcu să fie cuprins de acel sentiment de teamă nelămurită. Începu apoi să muncească și fiind în brigada lui Antim acesta îl lăuda, se purta nespuse de atent cu el. Pahone crezuse la început că este o încercare. Apoi, în una din ședințele gospodăriei, îl lăuda chiar președintele, Dumitru Patie. Între de ce sentimentul acela de teamă înăpușă încet să se spulbere. Și cum și de data aceasta simțea că trebuie să-și arate recunoștința față de cineva, se gîndi la președinte. Într-o duminică dimineața întîlnindu-l pe Patie îl salută foarte respectuos și, nici el nu-și dădu seama cum, ajunse pînă la poarta acestuia. Nastasia, nevasta președintelui, tocmai aducea o găleată cu apă din sat. Pahone se rezezi, lui

— Decît să vă răciți gura pe gratis, mai bine v-ați gîndi de ce s-or strica atîta amar de cartofi, vorbi Irina și glasul ei limpez în zăul de toți. — Ce ciudat, își spuse Dura, auzînd-o pe Irina, înseamnă că și alții se gîndesc la acest lucru — și asta era bine. — Președintele ce zicea, tovarășe Dura? — întrebă Todor. Din a cui vină s-o prăpădit atîta amar de harabou? — Ba să ne spună Irina, că și ea trebuie să știe, că doară bărbătu-lu-so îi secretar peste comuniști. Li comunist doară. — Li comunist, sigur că-i comunista, spuse cu mîndrie și aprindere Irina. — Și tu ești în partid, tu... — Și eu sîs comunista, îi replică ea Savetă. Și tocmai de aceea eu am descoperit că au înghețat cartofii. Eu am descoperit, tu, dacă vrei să știi! De-ai, că sîs comunista!

— Pe unde mi-ai umblat, bătrîne? — îl întrebă Dura pe președinte după ce intră în încăperea mică în care fusese mutat biroul lui Patie — în camera cealaltă se instalase, provizoriu, activistul. — Am fost pe teren, cu motocicletă. Să vedem ce se mai întîmplă. — Ce limbaj la el, se amuză Dura: a fost pe teren? — Zici că ai fost pe teren, vorbi absent Dura, în timp ce-și scutura șapca de zăpadă. — Pe teren, tovarășe, pe teren, că pînă la campanie nu mai este chiar așa de mult și, vorba ceea, timpul trece și tace, fir-ar ea al dracului de timp. Nici nu știi cum a trecut, numai te trezești în primăvara și atunci vine frate, tovarășul Dura, tovarășe și te-ntrebă: ce-ai făcut în țară? — Uite însă că tovarășul Dura vrea să-ți pună acum o întrebare, îi tăie activistul vorba.

— Amu? — se interesă grav și curios Patie. Unde-am fost pe teren? Am fost să vedem unde este și dacă pînem, drum de sanie este și dacă gunem în șlung treizeci, patruzeci de sînți, în citeva zile am și gunoi. — Nu asta: ce s-a întîmplat cu cartofii? — Au înghețat. — Și tu ce zici la asta? — Nu mai pot zice nimic, sîntem în fața unui fapt. Atît. — Buun... Decî așa. — Așa, tovarășe. Ce-ăș putea eu să zic? Realitatea îl că ne trebuie o pîniță. Una mare, ca pentru o adevărată gospodărie colectivă...

— Lucră acolo, tu și cei tăci-gura, spuse cineva din partea mai îndepărtată a magaziei. Uită-te la tovarășul Dura cum lucră, că doară lingă dumnea lui ești. — Ne poate fi de exemplu. — Da, tovarășe activist, și se adresă cu interes Lufoaie lui Dura, dumnea pîntru cine stăi acum aplecat și-ți cotozăști degetele... — Am și eu o dragăță aici, spuse Dura și oamenii riseră. Trezise cînd auzise că se vorbește de el. Muncise pînă acum confundat adine în gînduri, lucră mecanic, și într-a-devar foarte repede, fără să-și dea seama. Îl preocupă un singur gînd cum de înghețaseră cartofii? din vina cui? Era o muncă de prisos aceasta ce o făcea ei acum; de prisos în sensul că se putea, fără o deosebire pricepere, ca aceste cantități de cartofi pe care ei le aruncau, să fie folosite. Cum de se ajunseseră aici, cum de s-a putut ajunge aici și din vina cui? — Oare nu sînt soarecii aici, mă Pahone? — întrebă cu prefăcută nevinovăție Lufoaie. — Ce, ca tocmai am văzut unu', tu, s-o băgat la tine sub rochie, îi replică Todoru' Diacului și privi apoi peste ceilalți mulțumit și mîndru că oamenii riseră de gluma lui. — De ce nu-l lași în pace, lele? Nu vezi ce stătea deoparte, ca un cîine alungat. Spre primăvară își terminase toate bucatele și cum se apropiau paștele și știa că în biserica se ală zîn pentru cîmăcătură, intră într-o noapte și bău vinul

vasile rebreanu

Desene de IONITA JIANU

avea gîtul scurt, încît îi făcea impresia că avea capul ca o prelîngă a bustului, înălțîndu-se, fără gît, direct de pe umeri. După trecerea frontului, Pahone găsisse un tanc german avariat lingă pădure. Se gîndise că poate să-i fie de folos la cineva și, lucru absurd, se zice că încercase să-l ridice, să-l mute cu brațele — de atunci suferea de hernie. În se-l din urmă făcu deasupra tancului o vreo de fin, acoperindu-l. După o vreme doi ani, niște copii care păzeau vitele, îl descoperiră. Fu anunțată jandarmeria. Se spunea că Pahone se speriasse și Încercase să se spînzure în sură. După ce-și puse lațul și răsună în scunec de care se urcase, fîntina îl scuună. De-atunci îi rămăsesse porecla de Pahone cel fără gît. Era să fie dus la plasă, la Bercea și se miră nespuse cînd, un om cu aceeași stare ca a lui, un om sîrac ca Antim Bota, avu o trecere care îl ului pe Pahone în fața autorităților. El îl scăpă pe Pahone. Acesta se gîndise mult apoi, amintindu-și că tot Antim Bota fusese, ce lucru nemeapomenit, președintele comisiei de împotrîrire, atunci după război. Ce avea oare în plus acest om, față de el, de Pahone? Antim Bota, îi se părea lui Pahone, nu avea nimic în plus. Era un om tăcut, vorbea măsurat și într-un fel foarte cuvințios. Și el, Pahone, era un om așezat și vorbea cuvințios. Cu toate acestea el nu putea fi ca Antim; omul acela avea totuși ceva în plus — ce anume, Pahone nu-și putea da seama. Căută însă, de atunci de cînd l-a scăpat de închisoare, să se poarte alfel cu Antim. Pînă atunci Antim aproape că nu existase pentru el, îl văzuse, îl cunoștea, se întîlniseră, stătuseră oare de vorbă, dar niciodată nu-l cunoscuse pe omul acesta cu adevărat. Pentru el avea însemnătate altfel de oameni: Irofei Udilă, fratele său Salustiu, Corneliu lui Circoană și într-un fel, chiar Patie Dumitru, care era ferm, după ce-l scăpă de Irofei. Uite însă că nici unul din oamenii aceștia care, socotea el, aveau puterea să-l ajute, nu-l ajutau. Chiar se duse la Patie și-l rugase, dar acesta, după ce îl așteptase, îl bătu pe umăr, spîndu-i: „Noa, lasă, că s-or aranja toate”. Atunci veni, spre uimirea lui, un om care-i fusese indiferent, un om care pentru el nu reprezentase nimic și tocmai omul acela, fără să-i dăduse, îl ajutase. De ce, ce-l determinase oare să facă aceasta? Îl chinuseră mult aceste gînduri și pînă la urmă căută să-și fie și el de folos lui Antim, vrea să-l ajute, ar fi mers bucuros chiar la lucru, să-l are oși ar fi mers la coasă, dar Antim nu avea nevoie de așa ceva, era sîrac. Căci Pahone era una dintre acele ființe nespuse de simple, a căror principială însușire, mai presus de rațiune

— Amu? — se interesă grav și curios Patie. Unde-am fost pe teren? Am fost să vedem unde este și dacă pînem, drum de sanie este și dacă gunem în șlung treizeci, patruzeci de sînți, în citeva zile am și gunoi. — Nu asta: ce s-a întîmplat cu cartofii? — Au înghețat. — Și tu ce zici la asta? — Nu mai pot zice nimic, sîntem în fața unui fapt. Atît. — Buun... Decî așa. — Așa, tovarășe. Ce-ăș putea eu să zic? Realitatea îl că ne trebuie o pîniță. Una mare, ca pentru o adevărată gospodărie colectivă...

ALMA REDLINGER „Brigada de colectivisti”

CARTEA - PRIETENA NOASTRA

In fiecare zi de la ora 10 dimineata pina la 1 si dupa amiază de la 4 la 8, sute de oameni de toate vârstele și de toate profesiile deschid ușile bibliotecilor populare bucureștine. Mii de cărți sînt răsfoite în fața rafturilor, sînt cerute sau sînt înapoiate.

Intrebări, dorințe, propuneri

Casele de Cultură a raionului 1 Mai, inaugurată recent, adăpostește Biblioteca Populară „Mihail Eminescu” cu 18.000 de volume, frecventată de la începutul anului pînă în prezent de 1288 de cititori. La concursul biennial de anul trecut, Biblioteca „Mihail Eminescu” a obținut o mențiune pe Capitală și titlul de bibliotecă frunțasă.

Ce reprezintă cifra 1600

Aurora Iancu, bibliotecara, e o fată de 22-23 de ani, înaltă, subțire, păr lung, negru, pe umeri. Dau bună ziua, îi spun ce caut: uite așa și așa, o anchetă, mă rog...

Inițiată asupra temei anchetei, tovarășa Elvira Rădulescu vorbește curent, cu siguranța omului de inițiativă. Unul din obiectivele concursului bibliotecilor a fost difuzarea cărții de știință popularizată în colecțiile S.R.S.C. Drept să spun, la început, oamenii nu prea luau aceste cărți.

Desigur, în primele 3 luni ale anului trecut au frecventat biblioteca 500 de cititori; în anul acesta, în aceeași perioadă - cu 364 mai mult. Cititorii noștri nu sînt credincioși. Lucrez aici de 4 ani și în tot timpul acestui nu s-a retras nimeni. Nu s-au retras decât cei care și-au schimbat domiciliul - știți doar că pe Calea Griviței s-au făcut mari demolări; de la Gara de Nord pînă dincolo de Ateiere se ridică blocuri noi.

La biblioteca populară „Vasile Roașă” din Raionul Grivița Roșie.

Cum lucra CAMIL PETRESCU

Există o necesitate intimă care comanda opera lui Camil Petrescu și asupra ei aproape fiecare carte aruncă lumii decisive. Scriitorul numește răsădit în această discuție despre procesul său de creație, ca de alimnieri și în alte confesiuni, simțământul care a declanșat prima sa lucrare („Jocul teletelor”) și care nu a încetat niciodată în fața hirtiei albă să-i mobilizeze talentul. Este nevoie de a afirma ideea de justiție, de a pune cu violență sub semnul îndoielii bazele pe care se întemeiază situația unor categorii sociale privilegiate în societatea burgheză, descălcăit de principile etice ale acestei orânduri.

Clasicii se citesc? - Nu vă mai spun. Tolstoi nu rămîne niciodată în raft, nici Balzac, Sadoveanu, Stendhal, Shakespeare, Rebreaun... Publicul apreciază mai ales cărțile cu subiect strîns, fără digresiuni inutile, cu substanță epică densă.

„Muncitorii, țărani, tineretul manifestă o mare sete de carte, de cunoștințe, de frumos. Partidul și statul nostru desfășoară o muncă vastă pentru a transforma cultura într-un bun al tuturor, alocă mari fonduri pentru dezvoltarea bazei materiale a activității culturale.”

Colocviu cu trei fișe de cititori

La biblioteca raională frunțasă „Alexandru Vlahuță” a raionului I. V. Stalin am purtat o discuție pasionantă... cu cartoteca.

Ancheta noastră

de reportaje. Reportajele lui Bogza însă sînt foarte iubite. Și vreau să vă spun că lumea e nemulțumită cînd cărțile anunțate în mai multe volume se lasă așteptate. Cititorii mă întreabă adeseori unde e volumul II la „Soseaua Nordului”, volumul III la „Ulțiu piperului sălbatec”, volumele următoare ale „Rădăcinilor” sînt amare.

Revoluția culturală e o noțiune complexă: tiraje de mii de exemplare, școli, laboratoare, facultăți, studenți, cursuri serale pentru muncitori, bibliotecile de carte fermită. Și totuși cit de rar exprimă trei fișe de cititor, cu dimensiunile lor aparent modeste, revoluția aceasta.

Mircea CUCIU

GEORGE APOSTOL „Colectivisti”

ALEXANDRU KIRIȚESCU

Ne-a îndurerat pe toți vestea morții lui Alexandru Kiriteșcu. Cine l-a văzut în ultimele luni ale vieții, în crezător în ziua cînd va putea din nou să se așeze la masa de lucru, gîndindu-se la viitoarea premieră a „Gaițelor”, interesindu-se de noutățile din lumea teatrului, credea că Alexandru Kiriteșcu nu se află pe patul de suferință decît pentru un scurt răstimp.

Omul acesta entuziast, energic, s-a dăruit cu o patimă rar întâlnită teatrului nostru. Pentru că numele lui Alexandru Kiriteșcu nu poate fi desprins de istoria scenei rominești din ultimele cincizeci de ani. Am putea spune că Alexandru Kiriteșcu a trăit pentru teatru și prin teatru. Noi îl cunoaștem mai mult pe autorul dramatic și mai puțin pe omul care a scris „Gaițele”. Dar Alexandru Kiriteșcu s-a născut în condiții de democrație-populară și a vădat opera preluată pentru prima dată la adeverată ei valoare. Pe scenele teatrelor noastre, în ultimii ani, numai „Gaițele” au depășit 1.500 de reprezentații.

Opera lui Alexandru Kiriteșcu va rămîne la loc de cinste în tezaurul dramaturgiei noastre. Valeriu RIPEANU

Există oameni ca Miază și Sultănică? E un postumal inevitabil. A concepe sahit fără această poezie este o viziune naturalistă, obtuza, și în fond falsă, cum falsă este și realitatea viziune, cea idilică. Poezia populară autentică are un gust amar și o tărie de vis care exclude și naturalismul și idilismul. În cazul de față era vorba, firește, de o inducție concretă, de la un om care înlește palmas poezia, cîntecul popular, la creațiile înșiși ai acestei poezii și acestui cîntec. Este o inducție tot așa de firească ca și aceea care te face să deduci din rotocoale de fum ieșite pe cos, existența unei vetre cu vîpuri și jaratec” („Contemporanul” 16 aprilie 1954).

Sint aceste fapte o ilustrare, dacă mai era nevoie, a seriozității și a adevăratei munci de pregătire a unei cărți semnate de Camil Petrescu. Ele arată că autorul împletea intuiția artistică și cunoașterea mediului prin documente. Opera lui Camil Petrescu constituie și sub raportul metodei sale de lucru exemplul vii al unei înalte conștiințe de scriitor. B. ELVIN

Facsimil după un manuscris al lui Camil Petrescu

CARNET cinematografic

Urmasii

Cu doi ani în urmă, au rulat pe ecranele noastre primele două seri ale filmului „Fata din Kiev”...

vinete adresate de Iakov tinereții - au rezonanță adâncă. „Vechea gardă” a revoluției a parcurs un drum glorios.

brat, cu spirit analitic, gândind minuțios compoziția fiecărui cadru. Laurence Harvey, în rolul lui Lampton...

cepțional bun simț, care-l tubeste sincer pe Joe și care, extrem de lucid, se teme în taină că tinărul ambicios...

Mihai BOTEZ

Cadru din filmul „Drumul spre înalta societate”

Drumul spre înalta societate

Ecranizându-l pe John Braine, unul din reprezentanții de seamă ai mișcării „tinerilor furioși” din Anglia, scenaristul...

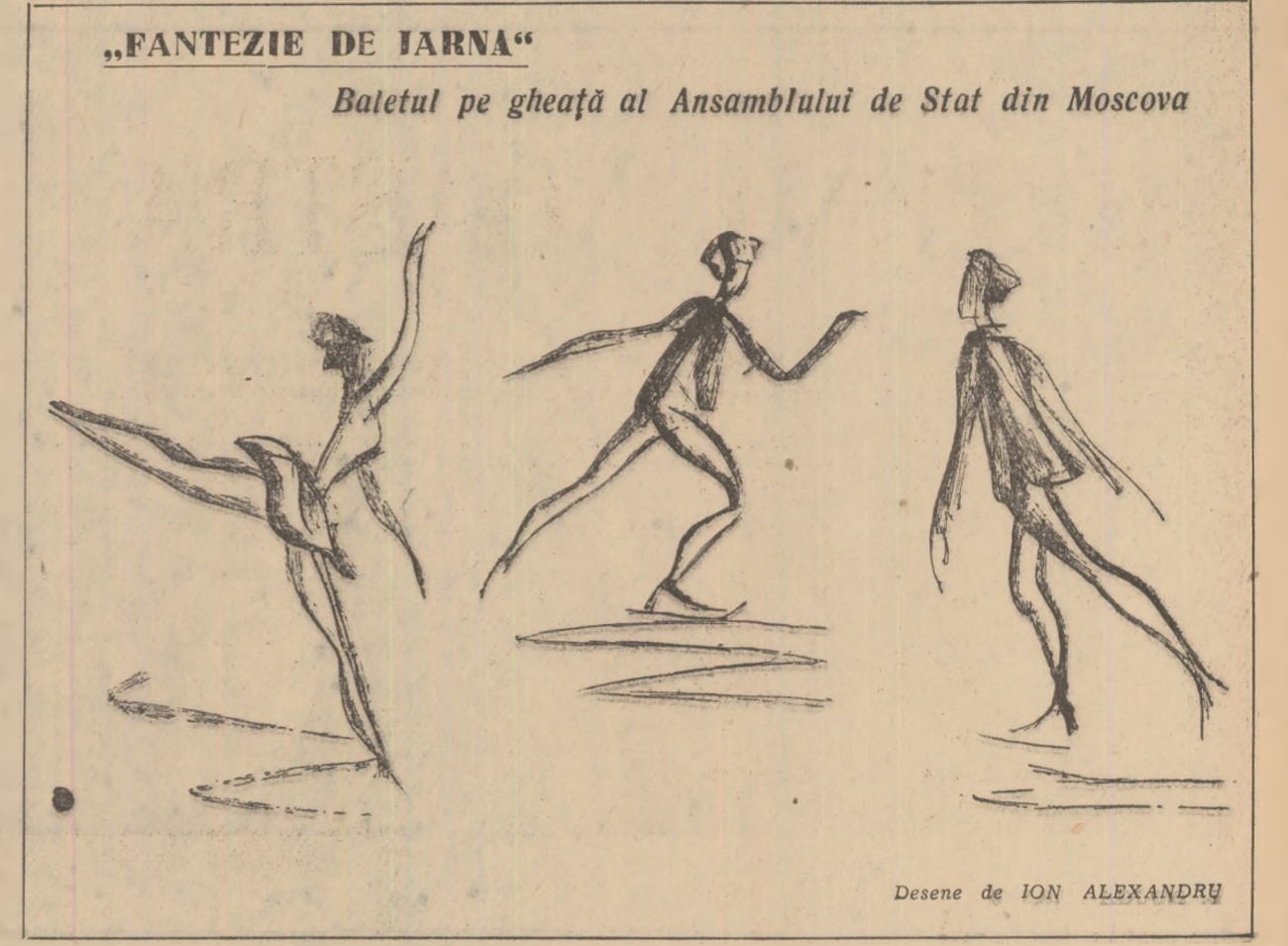
acei tineri în fața cărora porțile colegiilor aristocratice de la Oxford și Cambridge sînt întotdeauna închise...

Stele în plină zi

Numele cineva care a privit munții prin binoclu, din Predeal, considerind cabana de la Ciopea ca supremă ascensiune...

Mihai TOLU

Baletul pe gheață al Ansamblului de Stat din Moscova

Desene de ION ALEXANDRU

Roberto Benzi la repetiție

Repetă Filarmonica. La pupitrul, Roberto Benzi. Instrumentiști de valoare, mulți dintre ei solisti ai concertelor simfonice...

Pianul mai viguros, în forță. Atenție clarinet: și natural? Și încă o dată de la început. Fiecare instrumentist cîntă cu atenția sporită...

Se poate vorbi de o concepție modernă în interpretarea partiturii? Partitura rămîne partitura Trebuie respectate intențiile compozitorului...

Un singur actor profesionist cunoscut, Roger Blin, și acela alături de rol. Dar să revîmîn la... munții noștri pentru a vă transcrie numele realizatorilor...

Tudor ROTARU

GRONIA dramatică

Unde se întîlnesc cei doi evadați, Miroiu și Mona? În Urșia Mare. Pentru că pămîntul și oamenii, domnișoara Cucu și Grig, și, prin ei, întreaga societate...

pectat, birfit pentru marea sa vîină de a nu se fi adaptat, de a se dăruî ideilor, de a se refugia în studiu și în visare.

am asistat la un nou spectacol de finută și vigoare contemporană, servit cu nealterată energie tinerească și cu autentic talent de un colectiv bine îndrumat și armonizat.

interpretîndu-l cu maturitate și personalitate. Alexandru Damas a creat un șel de gară pe tipar caragialesc, mîrginit și „deștept” („deștept” — în sensul sugerat de Camil Petrescu).

NICOLAE POMOJE (Profesorul)

„STEAUA FARA NUME” de M. Sebastian

Studioul Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale”

părăsise vremelnice (acest bovarism de metropolă) aspirația către zone mai luminoase. Prin suficiența și vidul său interior, universul părăsit de Mona este foarte asemănător cu acela din orașelul în a cărui gară nu oprește automobilul București-Brasov...

ingenuitatea și stînjeneala profesorului rece subîmblînt pentru a dovedi că evadarea e oricînd descoperită, sancționată și, prin urmare, practic, imposibilă.

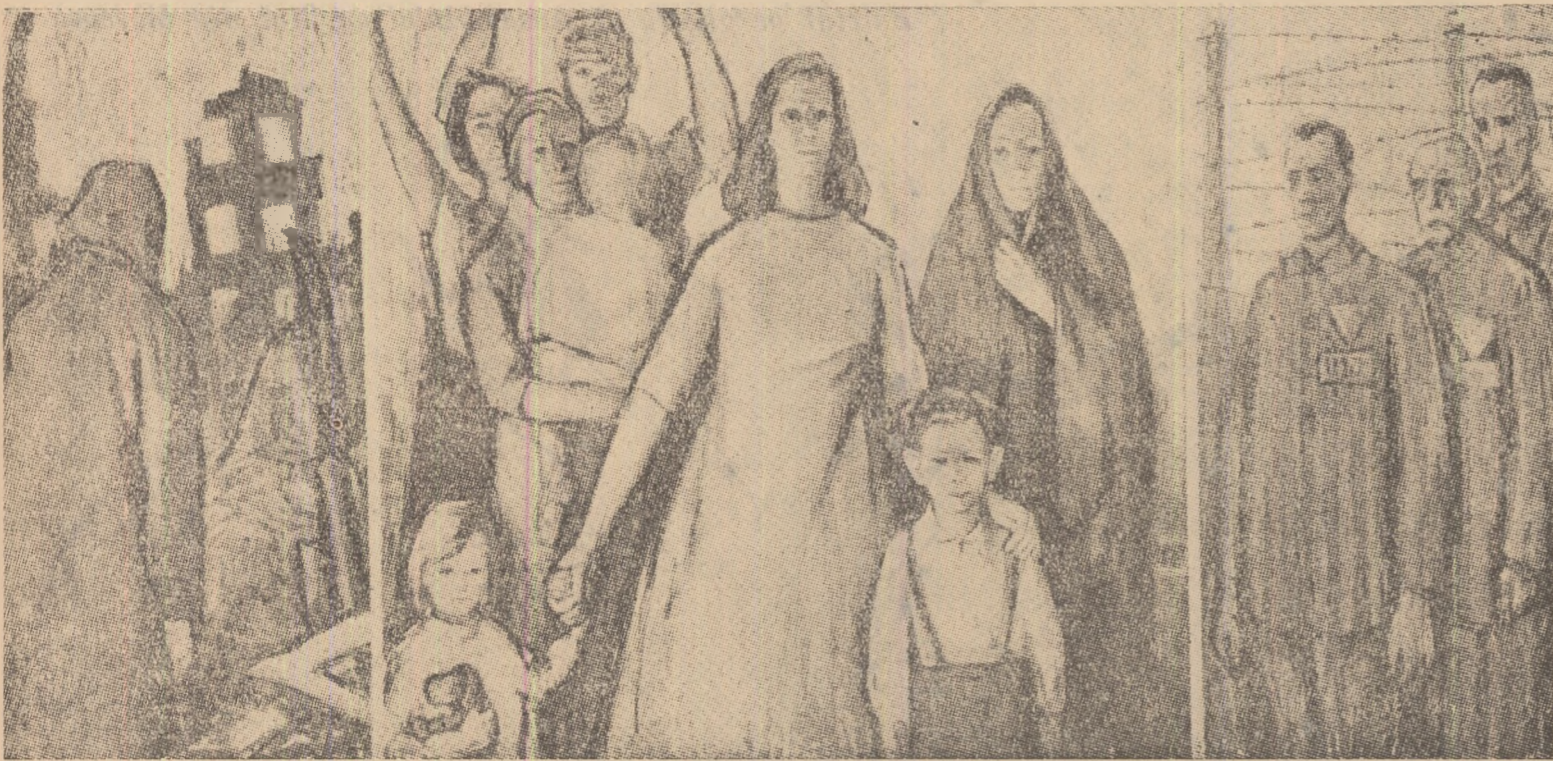
dezvoltarea, mîrginirea și poza distinsă a acestuia. Apt pentru rolul de interiorizare, Vasile Gheorghiu se mișcă mai anevoios în rolurile „de suprațată”, în interpretarea unor personaje comice.

ILEANA ANGELESCU (Dra Cucu) Desene de SILVAN

Dumitru SOLOMON

L. MUUGA (U.R.S.S.)

„Protest împotriva războiului”

POEZII lumii

ARAGON

Cauplican*)

Nimic n-avea la moartea lui Umen să lipsească
Iar soarele fierbinte se-nfășurase-n nori
Să nu dea eșafodul vreo umbră omenască
In loji cuceritorii rideau triumfători.

Un cal strunit își mușcă zăbala lui în sine
Proptiți în lănci soldații Castiliei privesc
Înădușiți în vesta de piele care-i strînge
Cum muștele dușmane în jurul lor roiesc

Un prunc gonindu-și mingea s-o prindă vrea din urmă
Iar mama lui de teamă cu brațul l-a cuprins
Zmulgîndu-l din mulțimea cu-adînc miros de turmă
Și ochi ce ard cenușa în jar încă nestîns

Pași grei se-aud de preoți cu zei de peste mare
În liniștea solemnă pe cruce ridicăți
Și-un freamăt lung cînd trupul de uriaș apare
Gol cum l-au strîns în lanțuri străinii blestemați

Și-n timp ce-ncep gealații uneltele să-și poarte
El trece prin tăcerea poporului înfrînt
Și parcă nici nu-l vede și merge drept spre moarte
Dorita libertate s-o afle în mormînt.

Apoi suind estrada încet din treaptă-n treaptă
Mulțimea fîră număr prîind-o-n fața sa
Suride schinguirii ce știe că-l așteaptă
Ca un ciorchine mîndru de vinul cel va da.

Așa precum casapul la abator măsoară
Cît cîntărește boul care va fi jertfit
Îl pipăie călăul pe cel sortit să moară
Rîndind în el mindria de chilian jignit.

Le-ar fi-nfruntat pe toate și rugul și tortura
Și oasele zdrobite și trupul sfîrtecat
Dar nu și pe gorparul ce-i ia de viu măsura
Batjocorindu-i carnea cu degutu-i spurcat.

Atunci luînd lumina drept marmoră-a jîgnirii
Cînd putere scriberii din cite i-au rămas
Izbește cu pictorul obrazul nesîmțirii
Înfîierînd călăul cu-al fîrții sale pas

Și moare uriașul în chinuri nesfîrșite
Și ride cum va ride Istoria mai liriză
Căci Viitorul peste durerile cumplite
A biruit neantul și-n ochii lui e viu.

Mai mult se schimbă omul cu armele-i viclene
Mereu pe-aceleși drumuri vin alți cotropitori
Lucesc aceleași lacrimi mereu pe alte gene
Și singele tot roșu a curs de-atîtea ori.

Au fost cîndva doi vulturi pe-austrice flamuri
Alți vulturi zboară încă pe fie ce dolar
În zarea-nfîlătorii vor crește-o dată ramuri
Ce-seamănă prețul morții cînd viața-nvie iar

In romînește de TUDOR MĂINESCU

*) Erou național al poporului chilian.

Din viața culturală a țărilor socialiste

U. R. S. S.

Studioul cineastilor amatori de pe lângă renumita fabrică de aparate de radio din Riga...

R. S. Cehoslovacă

In cadrul manifestărilor consacrate aniversării a 40 de ani de la întemeierea Partidului Comunist Cehoslovac...

La ultimul concurs internațional de scenarii radiofonice...

Talentata scriitoare slovacă Marieta Fígel...

R. D. Germană

Editura Dietz a pus în vânzare trei volume dintr-o ediție în 18 volume a unei colecții din lucrările lui Franz Mehring...

R. P. Bulgaria

Anna Seghers, președintele Uniunii Scriitorilor Germani, și Jerzy Putrament, vicepreședintele Uniunii Scriitorilor Polonezi...

R. P. Bulgaria

Săptămînalul „Literaturen Front” relatează despre conferința comitetului internațional de slavistică...

R. P. Ungară

După cum arată săptămînalul „Narodna Cultura” în repertoriul teatrelor din R. P. Bulgaria...

R. P. Ungară

In 1954 s-a creat pe lângă Fondul Plastic o editură care are ca scop popularizarea operelor plastice maghiare și universale...

R. P. Ungară

De cînd a apărut o nouă revistă în R.P. Ungară: „Cartea” (A. Konyv)...

R. P. Ungară

De cînd a apărut o nouă revistă în R.P. Ungară: „Cartea” (A. Konyv)...

R. P. Ungară

De cînd a apărut o nouă revistă în R.P. Ungară: „Cartea” (A. Konyv)...

R. P. Ungară

De cînd a apărut o nouă revistă în R.P. Ungară: „Cartea” (A. Konyv)...

R. P. Ungară

De cînd a apărut o nouă revistă în R.P. Ungară: „Cartea” (A. Konyv)...

„Djamila”

Printre operele propuse pentru Premiul Lenin pe anul 1960 se numără și „Djamila” de Cinghiz Aitmatov...

„Era necesar ca năvea acestui năr, — născut în 1928, la granița între Kazahstan și Kirghizia, între țepă și munți, într-un ținut vecin cu China și India, locuri în care am început să cunoaștem viața...”

Adevăruri despre presa burgheză. În ultima vreme au avut loc în Anglia discuții asupra corupției și imoralității ce domnesc în presa britanică...

John Osborne: PRESA LIBERA. The Spectator a avut deplina dreptate cînd a reproșat consiliului de cenzură...

Paul Slickey: CONȘTIINȚA MEA ESTE O MARFA. John Osborne a rămas în urma lui Paul Slickey...

Art Buchwald: CRIMA ESTE MAI RENTABILĂ. Am primit o scrisoare din partea unui delinvent de la o închisoare din America...

VITOLD BILLIP. „Djamila” nu se aseamănă cu poveștile de dragoste consacrate. Fiica unui conducător de herghelie...

PIERRE DE LESCURRE. „Atmosfera ținutului kirghiz e redată în cuvinte puține, cu economie de mijloc, comportarea interioară a eroilor...

JULIETTA DARLE. „Tinărul scriitor kirghiz Cinghiz Aitmatov afirmă, într-o manieră artistică impunătoare, în năvea „Djamila”...

DRAGĂ 189654. Vă mulțumesc pentru scrisoarea dv. Mă întreb cum am devenit ziarist și-mi este foarte greu să știu ce să vă răspund...

DRAGĂ 189654. A doua și persoana de care te ocupai în articol vine la tine și îți spune că este un hot de cal ticălos. Protestezi, afirmînd că ești nevînovat și că vînovatul este secretarul de redacție...

DRAGĂ 189654. Te duci la redacție și te protestezi împotriva felului în care a fost mutat textul tău. Ei răspund: „Nu ai dreptul să te duci la redacție și să te protestezi împotriva felului în care a fost mutat textul tău...”

DRAGĂ 189654. Într-un bar ca să încerci să uiți și dai peste un agent de presă care te invită la o băutură. Fiecare are în dotare o favoare. Apoi îți dai încă un pahar și ți-l dătează două favoare. Apoi te invită să bei și îți dă încă un pahar și ți-l dătează două favoare...

DRAGĂ 189654. Un agent de presă dă un agent de presă și un dejun duce la alt dejun. Foarte cînd depășe de oameni și nu poți lucra dacă nu ai una în fiecare zi. Apoi vine ziua cînd nu ai nici o poimă și încep să te învețe să dai și să dai, încep să tremuri și să-ți clăntăie dinții...

DRAGĂ 189654. Dar, dragă 189654, motivul real pentru care te sfătuesc să nu intri în ziaristică este faptul că va veni neapărat o zi, așa cum vine pentru toți ziaristii, cînd vei primi primul tău ceș. Și cînd vei vedea că de bine este plătut un ziarist, nu-ți mai rămîne de făcut altceva decît să pleci și să prădezi o statie de benzină...

DRAGĂ 189654. Luînd în considerare toate elementele, te-aș sfătui să îți cîștigi și să devii director la una din marile societăți producătoare de utilaje electrice americane. (Din „New York Herald Tribune”)

DOSITEI OBRADOVICI

lele lui Demetriu Chichindeal în traducere nouă din originalul sîrbesc al lui Dositei Obradovici, Arad, 1885, cu un important studiu biografic închinat acestuia.

Poate că numele modelului a fost tăinuit ca să nu se atragă atenția cenzurii, prevenită asupra eterodoxiei lui Dositei. Adaptatorul romîn își ia deci o măsură de precauție, fără a-și culpați al depozitarii autorului ilustru pe care-l respectă.

Să ne întoarcem însă la relațiile lui Obradovici cu fruntașii vieții moldovenești, înainte de trecerea lui în Occident! El venea din insula Chio, a cărei climă mediteraneană, iarna, era „ca la noi în Banat, cîntodată în octombrie”. Umanistul momentului preromantic era așadar sim-

lele lui Demetriu Chichindeal în traducere nouă din originalul sîrbesc al lui Dositei Obradovici, Arad, 1885, cu un important studiu biografic închinat acestuia.

Poate că numele modelului a fost tăinuit ca să nu se atragă atenția cenzurii, prevenită asupra eterodoxiei lui Dositei. Adaptatorul romîn își ia deci o măsură de precauție, fără a-și culpați al depozitarii autorului ilustru pe care-l respectă.

Să ne întoarcem însă la relațiile lui Obradovici cu fruntașii vieții moldovenești, înainte de trecerea lui în Occident! El venea din insula Chio, a cărei climă mediteraneană, iarna, era „ca la noi în Banat, cîntodată în octombrie”. Umanistul momentului preromantic era așadar sim-

lele lui Demetriu Chichindeal în traducere nouă din originalul sîrbesc al lui Dositei Obradovici, Arad, 1885, cu un important studiu biografic închinat acestuia.

Poate că numele modelului a fost tăinuit ca să nu se atragă atenția cenzurii, prevenită asupra eterodoxiei lui Dositei. Adaptatorul romîn își ia deci o măsură de precauție, fără a-și culpați al depozitarii autorului ilustru pe care-l respectă.

Să ne întoarcem însă la relațiile lui Obradovici cu fruntașii vieții moldovenești, înainte de trecerea lui în Occident! El venea din insula Chio, a cărei climă mediteraneană, iarna, era „ca la noi în Banat, cîntodată în octombrie”. Umanistul momentului preromantic era așadar sim-

lele lui Demetriu Chichindeal în traducere nouă din originalul sîrbesc al lui Dositei Obradovici, Arad, 1885, cu un important studiu biografic închinat acestuia.

Poate că numele modelului a fost tăinuit ca să nu se atragă atenția cenzurii, prevenită asupra eterodoxiei lui Dositei. Adaptatorul romîn își ia deci o măsură de precauție, fără a-și culpați al depozitarii autorului ilustru pe care-l respectă.

Să ne întoarcem însă la relațiile lui Obradovici cu fruntașii vieții moldovenești, înainte de trecerea lui în Occident! El venea din insula Chio, a cărei climă mediteraneană, iarna, era „ca la noi în Banat, cîntodată în octombrie”. Umanistul momentului preromantic era așadar sim-